БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 174 (12078) | 1969 оной июлиин 27, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

Июлиин 27—СССР-эй Далайн-Сэрэгэй Флодой Үдэр

«Сообразительный» гэжэ гвардейскэ кораблиин сэрэгшэд В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойе утгахын түлөө оролдожо, политическэ, дайшалхы бэлэдхэлээ улам дээшэлүүлнэ. ГАР ДЭЭРЭ: «Сообразительный» кораблиин сэрэгшэд: гвардиин 1 статьягай старшина Петр ... зенитнэ батарейн командир. Баруун гар тээнь — ахалагша матрос, 1 классай мэргэжэлтэ ...р Сугерей.

ТАСС-ай фото.

АЛАЙН СЭРЭГШЭДЭЙ hАЙНДЭР

Далайн-Сэрэгэй Флодой зорюулhан Москвагай түлөөлэгшэдэй, нинс- гарнизоной сэрэгшэдэй ...олой суглаан Москвада ...ниин Түбэй театр соо ...-да болоо.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрое суглаанайнгаа хүндэтэ президиумдэ ехэ дэбжэлтын оршон байдалда hунгаба.

Далайн-Сэрэгэй Флодой ахамад командалагша, Советскэ Союзай флодой адмирал С. Г. Горшков суглаан дээрэ үгэ хэлээ.

КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээхэ амаршалгын бэшэг суглаанда хабаадагшад нэгэн дуугаар баталан абаа.

(ТАСС).

СССР-эй ОБОРОНЫН МИНИСТРЭЙ ПРИКАЗ

оной июлиин 27. № 177 Москва хото.

...атросууд, солдадууд, старшинанууд бо- ...итнууд!

...ицернүүд, адмиралнууд болон генерал-

...удна бүтээгшэд болон судна заhабарилаг-

...алайн-Сэрэгэй Флодой ветеранууд!

...ад, тэрэнэй сэрэгшэд СССР-эй Далайн- ...одой hайндэрые мүнөөдэр тэмдэглэжэ

...й урда тээ тогтоогдоhон энэ үдэр заншал- ...арадай hайндэр болонхой. Совет хүнүүд ...агуудые ёhолон хүндэлхэтэеэ хамта, Ок- ...толгото үдэрнүүдтэ, Соведүүдэй засагай ...элэй жэлнүүдтэ эдэнэй бэелүүлhэн ал- ...түүдые, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ ...үр гаргаhан онсо гайхамшаг габьяануу- ...олтойгоор дурдана, эдэнэй Эхэ орондоо ...ойгоор алба хэдэгые, Ленинэй агууехэ ...аринуудта хэлбэришэгүй үнэн байдагые

...роной ажалшад коммунис байгуулалтын ...түсэбүүдые бэелүүлхын түлөө, В. И. Ле- ...эhөөр 100 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор ...үлөө тэмсэлэй оршон байдалда Далайн- ...лодой hайндэрые тэмдэглэжэ байна.

...ЦК-гай июниин Пленумэй шиидхэбэри- ...мунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай ...дын зүблөөнэй материалнууд совет хү- ...литическэ, ажалай эдэбхи хэшээл бада- ...рмиин ба флодой сэрэгшэд бухы совет ...амта эдэ түүхэтэ документнүүдые нэгэн ...ар hайшаан дэмжэнэ. Коммунис пар- ...ой ленинскэ Центральна Комитедые той- ...нягтаар жагсана.

...Союз гол оролдолго хүсэлэлгэеэ комму- ...алтада зорюулан, ленинскэ гадаадын ...сэхэ шууд бэелүүлнэ, аха дүү социалис ...эб зэтэй байхые хүсэдэг бүхы арадууд- ...эб найрамдалай, уласхоорондын аюулгүй ...түлөө эрид батаар, сэхэ шууд тэмсэнэ. ...ра, империализм, нэн түрүүндэ амери- ...ериализм, уласхоорондын байдалые түг- ...шахардуу болгожо, буу зэбсэг түхеэрэл- ...ргэдхэжэ, эзэрхэг түримхэй бүлэглэл- ...ам hүжэрөөн дэбэргэжэ үргэлжэлhөөр.

Вьетнамда эсэргүүгээр США-гай зүгhөө таhалгаряагүй хэгдэжэ байгаа эзэрхэг түримхэй ябуулганууд, араб арадуудта эсэргүү Израилиин хархисуудай зэбсэгтэ добтолгонууд, Баруун Германиин милитаристнуудай үhөө нэхэхэ hэдэлгэнүүд аюулта хойшолонгуудые тохёолдуулжа болохо байна.

Коммунис парти, Советскэ правительство иимэ оршон байдалда СССР-эй оборонно хүсэ шадалые бэхижүүлхэ, Арми болон Флодой дайшалхы хүсые улам шангадхаха гэжэ саг үргэлжэ оролдоно.

Совет далайн морягууд, Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй бүхы сэрэгшэдтэл адляар, агууехэ Ленинэй захяа заабаринуудые, Коммунис партиин хүсэл эрмэлзэлые бэелүүлэн, суртал бодолоо, политическэ хатуужалаа, сэрэгэй шадабари мэргэжэлээ саг үргэлжэ нарижуулан hайжаруулна, дайшалхы, бэлэн байлгаяа, hэримжэеэ улам дээшэлүүлнэ. Манай Эхэ ороной нангин хилэнүүдтэ дайсанай ямарааршье халдаа hаань, хатуу шанга харюу үгэхөөр бэлэн байнад.

Бүгэдэ арадай hайндэрөөр — СССР-эй Далайн-Сэрэгэй Флодой үдэрөөр дашарамдуулан, таанадые амаршалнаб, баяр хүргэнэб!

Сэрэгэй ба политическэ бэлэдхэлдээ, совет арадай амгалан ажал сахиха, социализмын туйлалтануудые хамгаалха харюусалгатай зорилгонуудые дүүргэхэ хэрэгтээ шэнэ амжалта туйлахыень сэрэгэй морягуудта хүсэнэб.

Мүнөө сагай шэнэ техникээр, hүртэ зэбсэгээр хуяглаhан дайшалхы корабльнуудые бүтээлгэдээ шэнэ амжалта туйлахыень судна бүтээдэг промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдтэ хүсэнэб.

СССР-эй Далайн-Сэрэгэй Флодой hайндэрэй хүндэлэлдэ зорюулан, **захирхамни:**

Мүнөөдэр, июлиин 27-до, нютагай сагаар 21 часта, манай Эхэ ороной ниислэл — баатар хото Москвада, союзна республикануудай ниислэлнүүдтэ, баатар хотонууд: Ленинград, Волгоград, Севастополь ба Одессэдэ, баатар хэрэм Брестдэ, флодууд ба флотилинуудта артиллериин хорин буудалгаар салют үгэхэ.

Совет арад, тэрэнэй шэн габьяата Далайн-Сэрэгэй Флот мандаха болтогой!

Манай арадые Ленинэй зааhан замаар — Коммунизм тээшэ ударидан жолоодогшо Советскэ Союзай Коммунис партида алдар соло!

СССР-эй Оборонын министр Советскэ Союзай маршал А. ГРЕЧКО.

АЖАЛАЙ АМЖАЛТЫН ТОО, БАРИМТАНУУД

1969 ОНОЙ ТҮРҮҮШЫН ХАХАДТА СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ГҮРЭНЭЙ ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЫН ДҮНГҮҮД

Советскэ Союзай ажалшад В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө, табан жэлэйнгээ түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мурысөө дэлгэрүүлэн, экономико, эрдэм наука ба соёл культура хүгжөөхэ, арад түмэнэй байдал улам hайжаруулха хэрэгтэ 1969 оной түрүүшын хахад соо шэнэ амжалтануудые туйлаа гэжэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Центральна статистическэ управлениин мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ. 115 миллион хүнэй (ороной ажалай хүсэ абахаар бүхы шахуу зоной) хабаадалгатайгаар байгша оной апрель соо үнгэрэгдэhэн ойн баярай бүхэсоюзна субботник үйлэдбэриин ехэ амжалта хангаhан, түсэбэй дүүргэлтэдэ нилээд ехэ туhа хүргэhэн байна.

Промышленна продукци худалдаха, олонхи шухала эдлэл хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилэн гаргаха хахад жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдөө. Промышленна үйлэдбэриин ургалтые үнгэрэгшэ жэлэй түрүүшын кварталайхитай жэшэбэл, 6.9 процент, тэрэ тоодо хоёрдохи квартал соо — 7.8 процент болоhон байна. Хахад жэлэй түсэбөөр хараалагдаhанhаа 2 миллиард түхэригөөр ехэ промышленна продукци худалдагдаа.

Промышленностиин шухала шухала hалбаринууд продукци үйлэдбэрилгээ иимээр нэмээгээ гэбэл: электроэнергетикэ — 11 процентээр, түлишын промышленность — 2 процентээр, хара ба үнгэтэ металлурги — 4 процентээр, химиин ба нефтехимиин промышленность — 10,5 процентээр, машина бүтээлгэ ба металл үйлэдбэрилгэ — 12 процентээр, ой модоной, модон хэрэгсэлнүүдые бүтээлгэ ба целлюлозно-саарhанай промышленность — 3 процентээр, барилгын материалнуудай промышленность — 2 процентээр, хүнгэн промышленность — 6 процентээр, эдеэ хоолой промышленность — 4 процентээр, соёлой ба ажаhуудалай, мүн гэрэй хэрэгсэлэй эд товар үйлэдбэрилгэ — 14 процентээр нэмээ.

Түрүүшын хахад жэлэй hүүл тээгээ түсэблэлгын ба экономическа урмашуулгын шэнэ гуримаар промышленна 33,6 мянган предприяти худалжэ, промышленна бүхы продукциин 80 гаран процентые үйлэдбэрилhэн, ашаг олзын 90 процентые угаhан байна.

СССР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл дотор хэлэгдэhэнэй ёhоор, бүхы орон соо 1969 оной түрүүшын хахадта иимэ юумэн үйлэдбэрилэгдөө: 341 миллиард киловатт-час электрын элшэ хүсэн, 158 миллион тонно нефть, 90,1 миллиард кубометр газ, 297 миллион тонно нүүрhэн, 40 миллион тонно шэрэм, 54,4 миллион тонно булад, 22,9 миллион тонно (условно единицээр) минеральна утэгжүүлгэ, 705 мянган тонно пластмасса, хэмэл дабирхай, 288 мянган тонно химическэ утаhан, металл зүhэдэг 102 мянган станок, 1213 миллион түхэригэй приборнууд, автоматизациин ба тоололгын техникэдэ хабаатай хэрэгсэлнүүд, 413,6 мянган автомобиль, 219 мянган трактор, 3077 миллион дүрбэлжэн метр пумаажан бүд, 303 миллион дүрбэлжэн метр ноохон бүд, 340 миллион дүрбэлжэн метр хоолосто бүд, 500 миллион дүрбэлжэн метр торгон, 7,1 миллиард түхэригэй оёмол зүйлнүүд, 409 миллион хэhэг трикотаж дотор хубсаhан, 175 миллион хэhэг трикотаж гадар хубсаhан, 314 миллион паар арhан гутал, 2,8 миллион тонно мяхан, 854 миллион түхэригэй загаhанай продукт, 18,6 миллион час, 3,2 миллион телевизор, 1770 мянган холодильник.

Үнгэрэгшэ жэлэй түрүүшын хахадайхитай жэшэбэл, эды шэнээн юумэн үлүү ехээр бүтээгдээ гэбэл: 28 миллиард киловатт-час электрын элшэ хүсэн, 6,4 миллион тонно нефть, 5 миллиард шахуу кубометр газ, 1,5 миллион тонно булад, 1,2 миллион тонно минеральна утэгжүүлгэ, 81 мянган тонно пластмасса ба хэмэл дабирхай, 13 мянган тонно химическэ утаhан, металл зүhэдэг 3,7 мянган станок, 183 миллион түхэригэй приборнууд, автоматууд ба тоололгын техникэдэ хабаатай хэрэгсэлнүүд, 25,4 мянган автомобиль, 9,3 мянган трактор. Алюминии, зэд, цинк, никель ба бусад үнгэтэ металлнуудые, нефтехимиин ба нефтээр буйлуулагдаhан продуктнуудые, мүн бусад олон зүйлэй продукци үйлэдбэрилгэ нэмээ.

Арадай хэрэглэмжын эд товарнуудые үйлэдбэрилгэ нёдондо жэлэй түрүүшын хахадайхиhаа иимээр нэмээ гэбэл: пумаажан, ноохон ба торгон бүдүүд — 98 миллион дүрбэлжэн метрээр, гадар хубсаhанай трикотаж — 28 миллион хэhэгээр, оёмол хубсаhанай — 818 миллион түхэригтэ, арhан гутал — 16 миллион паараар, загаhанай продукци — 85 миллион түхэригтэ, телевизор — 534 мянган хэhэгээр, холодильнигууд — 239 мянган хэhэгээр.

Предприятинуудай хүдэлмэриин технико-экономическа үрэ дүн hайжараа. Промышленностьдахи ажалай бүтээсэ үнгэрэгшэ жэлэй энэл үеынхиhөө 4,4 процентээр, тэрэ тоодо хоёрдохи квартал соо — 5,4 процентээр дээшэлээ.

Арадай ажахын бүхы ашаг олзо 7 процентээр, тэрэ тоодо промышленностиин — 8,5 процентээр нэмэhэн байна.

Промышленностиин түсэбэй бүхы дээрээ дүүргэгдэбэшье, зарим предприятинууд продукци үйлэдбэрилхэ, худалдаха даабаринуудаа дутуу дүүргээ гэжэ СССР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ. Олохон предприятинууд нөөсэлгэ хэхэ түсэбүүдээ мүн лэ дүүргээгүй. Хара металлай прокат үйлэдбэрилхэ, электровозуудые, ашаанай вагонуудые, хэрэгсэлэй модо, хабсаргамал түмэр-бетон, хирпиисэ, холодильник, мяханай зүйлнүүд ба бусад хэдэн янзын продукци үйлэдбэрилхэ хахад жэлэй түсэб зарим талы дутуугаар дүүргэгдэhэн байна. hүүлэй жэлнүүдтэ ашаглалтада оруулагдаhан промышленна хэдэ хэдэн үйлэдбэринүүдэй проектээр хараалагдаhан хүсэн удаан хүсэлдүүлэгдэнэ.

Научно-шэнжэлгын, эрдэм, техникэ хүгжөөлгын шухала шухала асуудалнуудаар проектно-конструкторска, технологическа хүдэлмэри хэгдэжэ үргэлжэлhэн байна. Хэдэ хэдэн шэнэ машинанууд, механизмууд ба материалнууд үйлэдбэрилэгдэдэг болоо. Түрүү технологи, комплексно оньhожоруулга ба автоматизаци нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдээ. 1,5 миллион үлүүтэй ухаалан зохёолгын ба уралан нарижуулгын дурадхалнууд арадай ажахыда нэбтэрүүлэгдэжэ, жэл соо 1,3 миллиард түхэригэй алмалта хэгдээ. Гэхэ зуура, научно-шэнжэлгын ба эрдэм болон техникын туйлалтануудые нэбтэрүүлхэ түсэбүүд хэдэ хэдэн министерствэнүүдээр, предприятинууд болон эмхинүүдээр дутуу дүүргэгдөө.

СССР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл дотор тэмдэглэгдэhэнэй ёhоор, ороной хэдэ хэдэн нютагуудта үбэл ба хабартаа саhанай ехээр ороhонhоо, хүйтэн байhанhаа, hалхи шуурганай, үерэй болоhонhоо уламжалан, хүдөө ажахыда горитой хохидол ушаруулагдаа. Нилээд ехэ намарай тарилга хосорhон, адуухаа мал гарзалhан байна. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд сагай уларилай хойшолонгуудые усадхахын тула ехэ хүдэлмэри хээ. Хабар тариладаг ургамалнуудые тариха түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэhэн, намарай хосорhон ургамалнуудые дахинаа тариха хэрэг хангагдаhан байна.

Колхозууд, совхозуудта гүрэнэй зүгhөө үзүүлэгдэhэн туhаламжа бэрхэшээлнүүдые зайсуулгада ехэ удхатай шанартай байгаа. Үрэhэ хүрэнгын, горючиин нэмэлтэ фонднууд бии болгогдоо, техникэ болзорhоо урид эльгээлгэ хангагдаа.

Орон доторхи бүхы ургамалнуудай таригдаhан талмай үнгэрэгшэ жэлэй хэмжээнhээ үлүү гаража, 208 миллион гектар болоhон байха юм. Ооhото ургамалнуудай талмай ургэдхэгдөө.

Ороной олохон районуудтахи совхозууд, колхозууд ооhото ургамалнуудаа түлэг хуряажа байнхай үбhэ сабшаха, тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэри хаа хаанагүй ябуулагдана.

Мал ажалай ашаг шэмэ худалдан абаха хахад жэлэй түсэб бүхы дээрээ дүүргэгдээ. Гэхэ зуура, зарим колхозууд, совхозууд гүрэндэ худалдаха түсэбөө дүүргээгүй.

Хүдөө ажахымнай үнгэрэгшэ хахад жэлэй турша соо: 145 мянган трактор, ашаанай ба тусхай 71 мянган автомобиль, таряа хуряаха 43 мянган, хадтаабха хуряаха 3,3 мянган, силосэй ногоо хуряаха 5,6 мянган комбайн, хлопок хуряаха 3000 машина, бусад олон техникэ абаа. Хүдөө ажахыда 20 миллион шахуу тонно минеральна утэгжүүлгэ үгтөө, энэмнай 1968 оной түрүүшын хахадайхиhаа 1,5 миллион тонноор ехэ.

Бүхы түхэлэй транспортын ашаа зөөлгын хэмжээн 1968 оной түрүүшын хахадайхиhаа 2 процентээр, тэрэ тоодо хоёрдохи квартал соо — 4 процентээр нэмэhэн байна гэжэ СССР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл дотор тэмдэглэгдэнэ. Хэлхээ холбооной предприятинууд арадай ажахын, хүн зоной хэрэглэмжые хэлхээ холбооной талаар хангалгаа улам hайжаруулха хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлжэ үргэлжэлөө. Хэлхээ холбооной продукциин ниитэ хэмжээн үнгэрэгшэ жэлэй түрүүшын хахадайхиhаа 12 процентээр ехэ болоо.

Үнгэрэгшэ хахад жэл соо капитальна хүдэлмэридэ зорюулжа гүрэнhөө сэхэ табигдаhан мүнгэ хэрэглэн, 11 миллиард түхэригэй хэмжээтэй гол фонднууд ашаглалтада оруулагдаа, энэмнай сасуудхагдамал сэнгээр үнгэрэгшэ жэлэй энэл үеынхиhөө 3 процентээр ехэ болоно.

Арадай ажахын капитальна хүдэлмэридэ гүрэнэй зүгhөө сэхэ hомологдоhон мүнгэн 20,9 миллиард түхэриг болоhон байна. Капитальна хүдэлмэридэ гүрэнэй hомолhон бүхы мүнгэн, сэхэ табигдаагүйешье оруулалсахада, 25,4 миллиард түхэриг гэхэ гү, али үнгэрэгшэ жэлэй түрүүшын хахадайхиhаа 4 процентээр дээшээ байба.

Капитальна барилга улам hайжаруулха, барилгын ба хабсаргалгын эмхинүүдые түсэблэлгын, экономическа урмашуулгын шэнэ гуримда оруулха зөвилгөтэй тогтоолнуудые энэ оной май соо КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет гаргаа hэн гэжэ СССР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл соо хэлэгдэнэ. Эдэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хүдэлмэри хэгдэжэ эхилэнхэй.

Арадай ажахыда хүдэлдэг хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай тоо хахад жэл соо дунда жэшээгээр 86,3 миллион хүн болоhон, үнгэрэгшэ жэлэй түрүүшын хахадайхиhаа 2,6 миллионоор гэхэ гү, али 3 процентээр нэмэhэн байна.

Барилга дээрэ хүдэлдэг, заhабарилгын, барилгын хүдэлмэри хэдэг, барилгын материалнуудай промышленностиин предприятинуудта ажалладаг дундуур салинтай хүдэлмэрилэгшэдэй түлөөhэн 1969 ондо нэмээ.

Орон доторхи хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай hара соохи дундуур салин үнгэрэгшэ жэлэй энэл үеынхиhөө 4 процентээр нэмэжэ, 114 түхэриг болоhон байна. Колхознигуудай ажалай түлөөhэн 5 процентээр нэмээ. Ниитын хэрэглэлэй фонднуудhаа үгтэдэг түлөөhэн ба хүнгэлэлтэнүүд 29 миллиард үлүүтэй түхэриг болоно, үнгэрэгшэ жэлэй түрүүшын хахадайхиhаа 7 процентээр нэмээ. Энэ мүнгэ зөөреэр түлөөhэгүй hуралсал эмхидхэгдэhэн, хүн зондо медицинскэ туhаламжа үзүүлэгдэhэн, пенсинүүд, тэдхэмжэнүүд үгтэhэн, социальна хангалгын бусад гаргашанууд хэгдэhэн, стипенди түлэгдэhэн, санаторинууд ба амаралтын гэрнүүдтэ түлөөhэгүй, хүнгэлэлтэтэй путевконууд үгтэhэн, hургуулиин наhа гүйсөөгүй үхибүүдэй эмхи зургаанууд хангагдаhан, амаралтын түлөөhэн ба социально-соёлой бусад хэрэглэмжэ хангалгын гаргашанууд харюулагдаhан байна.

Нөөсэлгын кассануудта хүн зоной табиhан мүнгэнэй хэмжээн хахад жэлэй турша соо 2,8 миллиард түхэригөөр нэмэжэ, июлиин 1-нэй байдалаар 35 миллиард үлүүтэй түхэриг болоhон байгаа.

Гүрэнэй ба кооперативна розничнэ худалдаа наймаанай эрьесэ хахад жэл соо 67,9 миллиард түхэригэй болоо, сасуулхагдамал сэнгээр 7.8 процентээр нэмээ. Розничнэ эд товарай эрьесын хахад жэлэй түсэб 100,2 процент дүүргэгдөө.

Советскэ Союзай гадаадын худалдаа наймаанай эрьесэ хахад жэл соо 9 миллиард түхэригэй болоно, 8 процентээр нэмэhэн байна.

Хүн зоной гэр байрын, соёлой ба ажаhуудалай эрилтэ хэрэглэмжэ хангалга улам hайжаруулагдаа гэжэ СССР-эй ЦСУ-гай мэдээсэл соо заагдана. Капитальна хүдэлмэридэ гүрэнэй зүгhөө табигдаhан мүнгөөр, гэр байра бариха кооперациин зөөреэр хамта дээрээ 22 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай, болбосон түхэлэй 508 мянган шэнэ байра ашаглалтада оруулагдаа. Тэрээнhээ гадна, хүдэлмэришэд, алба хаагшад ба колхознигууд байрын олон гэрнүүдые бариhан байна. Мүн колхозууд өөhэдынгөө мүнгөөр, гүрэнэй урьhа зээлиин туhаламжаар байрын олохон гэрнүүдые барьяа. Шэнэ hургуулинууд, hургуулиин наhа гүйсөөгүй үхибүүдэй эмхи зургаанууд, больницанууд, соёлой, ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангаха бусад байранууд баригдаа. Гэхэ зуура гэр байрын, соёлой ба ажаhуудалай барилгын хахад жэлэй түсэб дутуугаар дүүргэгдөө.

Хүн зоной ажаhуудалай эрилтэ хэрэглэмжэ хангаха хүдэлмэриин хэмжээн үнгэрэгшэ жэлэй түрүүшын хахадайхиhаа 17 процентээр, тэрэ тоодо хүдөө нютагуудта — 25 процентээр нэмэhэн байха юм.

Городууд, тосхонуудые бүри болбосон түхэлтэй болгохо, гэр байрануудта газ оруулха хүдэлмэри хэгдээ. Хахад жэлэй турша соо 1,2 миллион байрада газ оруулагдаа.

Хүн зондо үзүүлэгдэдэг медицинскэ туhаламжа hайжараа. Больницануудай, диспансернүүдэй, эхэнэрэй консультацинуудай, хүүгэдэй консультацинуудай, поликлиникэнүүдэй, санаторинууд ба элүүрые хамгаалдаг бусад эмхи зургаануудай тоо нэмээ.

Арадай гэгээрэл, эрдэм ба соёл хүгжөөхэ хэрэгтэ шэнэ амжалтанууд туйлагдаа. Элдэб янзын hуралсалда 77 миллион үлүүтэй хүн хабаадуулагдаhан, тэдэнэй 49,2 миллиониинь юрэнхы эрдэм шудалха hургуулинуудта hураhан байна. Найман жэлэй hургуулинуудые 4.5 миллион үхибүүд, юрэнхы эрдэмэй дунда hургуулинуудые 2.6 миллион үхибүүд дүүргээ. Гэхэтэй хамта хүдэлмэришэн, хүдөө залуушуулай hургуулинуудта 600 мянга гаран хүн hуража, дунда эрдэм олоо.

Дээдэ, тусхай дунда hургуулинуудые 1590 мянган хүн гэхэ гү, али нёдондо жэлэйхиhээ 180 мянгаар олон хүн дүүргээ. Гэхэтэй хамта дээдэ hургуулинуудые 560 мянган, тусхай дунда hургуулинуудые 1030 мянган мэргэжэлтэд дүүргэжэ гараа.

Хани ёhоной хөөрэлдөөн

ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев БКП-гай гэшүүн, Болгариин Арадай Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министр нүхэр И. Башевтай июлиин 25-да уулзажа, хани ёhоор хөөрэлдөө.

...ПОН ХАРИЛСААЕ УЛАМ ХҮГЖӨӨХЫН ТУЛА

Союзай ба Японой хоорондой, хани холбооной, хүдалдаанай харилсаа хүгжөөлгын асуудалнууд июлиин 25-да ...Зүүн Сибириин ба Аласай хязгаарнуудай болон областьнуудай депутадуудай Советүүдэй исполкомуудай түрүүлэгшэд, Айти префектурын губернатор Микинэ Кувакара түрүүтэй губернаторнуудай Национальна делегациин гэшүүдэй уулзалгын үедэ зүбшэн хэлсэгдөө.

Хани барисаанай байдалда болоhон энэ уулзалгада манай талаhаа ... түрүүлэгшэнэр: ...—А. К. Черный, Приморско ...—Кузнецов, Буряадай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. Б. Пивоваров, облисполкомуудай түрүүлэгшэнэр: Амарай ...унов, Эрхүүгэй — Ю. А. ..., Сахалинай — А. В. Шеленин—Н. И. Дмитриев гэгшэд.

Японой талаhаа префектурануудай губернаторнууд: Айтиин — Кувакара Микинэ, Нагасакиин — Сато Кацдя, Кагавын — Канэко Масакори, Хэгын — Канаи Мотохико, Фрукуин — Накагава Хэйдаю, Ямагатын — Абико Токити, Исакавын — Накакиси Йоити, Яманасиин — Такабэ Кунио, Аомори префектурын вице-губернатор — Китамура Масая гэгшэд хабаадаа.

Уулзалгын үедэ СССР-эй ба РСФСР-эй хэдэ хэдэн министерствэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, тэрэшэлэн СССР-тэ байдаг Японой посольствын, элшэн сайд Тору Накагаба түрүүтэй дипломатическа хүдэлмэрилэгшэд айлшадай гуримаар хабаадалсаа.

Совет-япон соёлой, хани холбооной мүнөөнэйнь байдал, саашанхи арга боломжо тухай элидхэлнүүд соносогдоо, мүн хоёр ороной хоорондохи эрье шадарай худалдаа наймаа хүгжөөлгын асуудалнууд уулзалгын үедэ зүбшэн хэлсэгдээ.

(ТАСС).

ТАСС — ШЭНЭ hОНИН

Үнэн зүрхэнэй амаршалганууд

Нүхэд Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорный, А. Н. Косыгин Кубын Коммунис партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, Кубын Республикын Революционно правительствын Премьер-Министр нүхэр **Фидель Кастро Руста,** Кубын Республикын Президент нүхэр **Освальдо Дортикос Торрадада** телеграмма эльгээжэ, Национальна восстаниин үдэртэйнь дашарамдуулан, Кубын Коммунис партиин ЦК-да, Кубын Республикын Революционно правительствада, Кубын баатар габьяата арадта Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, бүхы совет арадай үмэнэhөө аха дүүгэй амар мэндэ, үнэн зүрхэнэй халуун амаршалгануудые хүргэбэ.

Нүхэр Л. И. Брежнев уулзаба

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев Советскэ Союзда ерээд байhан Чехословакиин КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, Словакиин КП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь нүхэр Ш. Садовскитой, КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, Словакиин Социалис Республикын правительствын Түрүүлэгшэ нүхэр П. Цолоткотой байгша оной июлиин 25-да уулзаа.

Нүхэр Л. И. Брежнев болон чехословак нүхэд совет-чехословак хани харилсаае саашадань хүгжөөлгын асуудалнуудаар хөөрэлдэбэ.

hҮРИНҮҮД ЖЭРЫЛДЭНЭ

Манай колхозой гэшүүд июлиин 12-hоо эхилжэ ниитынгээ адууhа малда эдюулхэ тэжээл — үбhэ хуряалгада олоороо гаранхай. Бүхыдөө үбhэшэдэй 31 звено хүдэлжэ байна. Энэ харюусалгатай хүдэлмэридэ малшад, хонишод, hургуулиин үхибүүд олоороо хабаадалсана.

hүүлэй мэдээгээр, хамта дээрээ 700 гектарай ногоон сабшагдаад, 2200 центнер үбhэн hүрилэгдөөд байна.

Мүнөө жэлдэ шииг нойтоной багаар ороhонhоо болоно ногооной ургаса нёдондо жэлэйхиhээ бирагүйшэг. Тиигэбэшье уhатай, шиигтэй газарнуудай ургасань гэмгүй.

Бүхы звенонуудай тус тустаа ямараар хүдэлжэ байhыень харуулhан ажалайнь түрүүшын дүнгүүд июлиин 28-да гаргагдахань. Түрүүлжэ ябаhан үбhэшэдэй звенонуудта правлениин, парткомой вымпел мүнгэн шантайгаар барюулагдаха.

Мүнөө хараад үзэхэдэ, 1-дэхи отделениин Буда Цыдыпович Цыреновэй звено hайнаар, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлжэ байнхай. 18 хүнhөө бүридэhэн (хахадынь hурагшад юм) тус звеногойхид хамта дээрээ 200 центнер үбhэ сомонхой. Тэдэнэй бодхооhон hүринүүдэйнь тоо 14—15 болоно.

Үбhэ хуряалгын хажуугаар набша намаа бэлэдхэхэ хүдэлмэри колхоздомнай түлэг дундаа ябажа байна. Түсэбэй ёhоор бидэнэр өөhэдынгөө хүсөөр 1150 центнер набша намаа бэлэдхэжэ абаха ёhотойбди. Мүнөө бэлэдхэгдэhэниинь 723 центнер болоно. Түсэбөө дүүргэхэ зорилготойбди. Энэ хүдэлмэридэ гэрэй эзэн эхэнэрнүүд, малшад, алба хаагшад олоороо хабаадалсана. Набшаhата тэжээл бэлэдхэлгэ үргэлжэлhөөр...

Ц. ДОРЖИЕВ,
Захааминай аймагай «Коммунизмын зам» колхозой парткомой секретарь.

ПОЛИТИЧЕСКЭ МЭДЭЭСЭЛ—ПАРТИЙНА ХҮТЭЛБЭРИИН ШУХАЛА АРГ

ШАДАМАРААР ЭМХИДХЭХЭ ШУХАЛА

Ороной политическэ, экономическа, культурна ажабайдал тухай, уласхоорондын байдал тухай арад зондо мэдээсэжэ байха гээшэ политическэ агитацида гол һуури эзэлхэ ёһотой гэжэ КПСС-эй XXIII съезд зааһан байгаа.

Съездын энэ даабари бэелүүлэн, КПСС-эй райком ба районой партийна организацинууд ажалшадай болон һуралсадаг залуушуулай дунда политическэ мэдээсэл һайжаруулхын тула зарим тэды хүдэлмэри хэжэ байна. Энэ талаар партийна организацинуудай олоһон дүй дуршэл КПСС-эй райкомдо согсологдожо, байгша оной март һарада партиин райкомой бюрогой заседани дээрэ зүбшөөн хэлсэгдээ һэн.

Мүнөө районой олохон предприятинуудаар, эмхи зургаануудаар партийна, советскэ, ажахын хүтэлбэрилэгшэд ажалшадтай уулзажа, элдэб асуудалаар мэдээсэл, һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэлэг болоо. Районой прокурор Медведев, № 802-дохи местоноезлын начальник Блинков, маха-консервын комбинадай парткомой секретарь Шитиков, нарин сэмбын фабрикын профсоюзай фабкомой түрүүлэгшэ Тропников, Буряадай геологическа управлениин түбэй лабораториие даагша Викулов болон бусад нүхэд политическэ мэдээсэл үнгэргэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Ажалшадай дунда элдэб асуудалаар мэдээсэл нарин сэмбын фабрикада һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Среда бүхэндэ фабрикын цех, участок, таһагуудта фабрикын хүтэлбэрилэгшэд, политинформаторнууд ерэхэ, экономическа болон политическэ, мүн ажаһуудалайшье асуудалнуудааршье хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг болонхой. Эндэхи политинформаторнууд али нэгэн асуудалаар мэргэжэһэн. Жэшээлхэдэ, фабрикын таһагые даагша Горькова, ахалагша экономист Семенькова, түсэблэлгэ-үйлэдбэриин таһагай начальник Шурыгина, нэхэлгын үйлэдбэриин начальник Бабушкина гэгшэд экономическа асуудалнуудаар мэдээсэл хэлэг.

Буряадай геологическа управлениин түбэй лабораториин коллективтэ политическэ мэдээсэл һайнаар үнгэргэгдэнэ. Бүхы цех, участогуудаарнь долоон хоногто нэгэ дахин политинформаци, һарадаа нэгэ лекци болодог юм.

Залуушуулые, студентнэрые, дунда һургуулиин һурагшадые политическэ асуудалнуудаар мэдээсэжэ байха гээшэ тон харюусалгатай хэрэг. Тиимэһээ энэ асуудалда КПСС-эй райком, партийна организацинууд ехэхэн анхаралаа хандуулнабди. «Һурагшадые марксистско-ленинскэ үзэл сурталаар хүмүүжүүлхэ тушаа № 32-дохи дунда һургуулиин дирекциин, партийна организациин хүдэлмэри тухай» асуудал партиин райкомой бюро дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн юм.

Мүн № 35-дахи дунда һургуулида (директорынь М. Д. Семенихина) энэ талаар горитойхон юумэн хэгдэнэ. Һургуулида 8—10-дахи классуудай һурагшадһаа бүридэһэн лекторскэ бүлэг 4-дэхи жэлээ хүдэлнэ. Түүхын багша коммунист Р. И. Болдонова тэрэниие хүтэлбэрилдэг. Һурагшад-лекторнууд һуралсалай жэлэй туршада 100 гаран лекцинүүдые уншаа. Жэл бүри апрелиин 22-то ленинскэ хэшээл, февралиин 23-да Баатар габьяагай хэшээл бүхы классуудаар үнгэргэлгэ тус һургуулида заншал болонхой.

Гадна эндэ һурагшадтай теоретическэ конференцинүүд һонин һонин асуудалнуудаар үнгэргэгдэдэг. Зарим асуудалнуудынь нэрлэбэл: К. Марксын түрэһөөр 150 жэлэй ой», «Совет обществолын политическэ эмхидхэлдэ ленинскэ комсомолой һуури», «Буряадай комсомолой түүхэ» гэхэ мэтэ. Тэрэшэлэн комсомолой суглаан-диспутууд, творческо болон научна хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзалга боложо байдаг. Жэшээлхэдэ, һуралсалай үнгэрһэн жэлэй туршада энэ һургуулиин һурагшад уран зураашад Сахаровская, Ринчино, залуу уран зохёолшод болон поэдүүд Н. Закусина, М. Шиханов, Ю. Игумнов, Зүүн Сибириин культурын институдай профессор А. А. Белоусов, врач Б. Х. Антохонов гэгшэдтэй уулзаа.

Тэрэшэлэн медицинскэ училищиин, механико-технологическа техникумэй партийна организацинууд һурагшадай дунда политическэ мэдээсэл эмхидхэхэ талаар нилээд дүй дуршалтайнууд.

Һуралсалай жэлэй хахадһаа эхилжэ, районой тусхай дунда һургуулида һуралсагшадай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулха зорилготойгоор, ВЛКСМ-эй райкомой үүсхэлээр «Романтика» гэжэ студентнэрэй районно клуб нээгдэһэн байна. Һонирхолтой лекци, элидхэл, концерт, асуудал болон харюугай үдэшэнүүдһээ гадна, тус клубта мэдээжэ болоһон хүнүүдтэй, үйлэдбэриин түрүүшүүлтэй уулзалга хэгдэдэг.

Эдэ бүгэдэ хамта дээрээ манай залуу үетэниие—ургажа байгаа халаанинемнай коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ һайн нүлөө үзүүлнэ.

Һүүлэй жэл—жэл хахадай хугасаада район дотор политинформаторнуудай тоо олошороо. Түрүүшээр 96 хүн байһан, мүнөө 207 политинформатор хүдэлнэ. Партиин райком КПСС-эй горкомтой хамта тэдэнэрэй һуралсал эмхидхэнэ. Маха-консервын, мебельнэ модо болбосоруулдаг комбинадуудай, № 20-дохи һургуулиин политинформаторнууд нимэ хүндэтэй партийна даабарида харюусалгатайгаар хандажа, хүндэтэй болонхой. Шадамар бэрхэ политинформаторнуудай дундаһаа нүхэд Ройтберг, Сперанский (маханай комбинат), Абросов, Назаров (БМДК), Федотова (сэмбын фабрика) болон бусадые тэмдэглэмээр.

Районой ажахынуудай болон партийна организацинуудай ажал хэрэгтэй, КПСС-эй райкомой, райгүйсэдкомой шиидхэжэ байһан асуудалнуудтай районой партийна-ажахын эдэбхитэдые танилсуулжа байхын тулада, квартал бүхэндэ тусхай партийно-мэдээсэлэй бюллетень гаргагдажа эхилээгдэнэ. Жэлэй эхилһэнһээ хойшо нимэ 3 бюллетень гарагдаа. Тэндэ Буряадай геологоуправлениин түбэй лабораториин партийна организациин хүдэлмэриин дүй дуршал тухай, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ нарин сэмбын фабрикын коллективэй абаһан комплексно түсэб-уялга тухай, промышленна предприятинуудаар политическэ мэдээсэл эмхидхэхэ тухай бэшэгдэһэн байгаа.

Июнь һарада район дотор кустовой партийна суглаанууд болоһо, районно XXIV партийна конференциин һүүлээр КПСС-эй райкомой ябуулжа байһан хүдэлмэри тухай хураангы мэдээсэл зүбшэн хэлсэгдэбэ. Эдэ суглаанууд дээрэ коммунистнуудай хэһэн ажаглалта, оруулһан дурадхалнууд райкомдо согсологдожо, хэмжээ ябуулганууд хараалагдажа байна.

Ажалшадай дунда партийно-политическэ мэдээсэл зүбөөр эмхидхэхэ тушаа район дотор нилээд хүдэлмэри хэгдэбэшье, үшөөл дутуу дунда эйлнүүд манай ажалда бии гэжэ партиин райком, партийна организацинууд һайн мэдэрнэ. Энээн тухай хөөрэлдөөн һаяхан үнгэрһэн аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаан дээрэшье болоо һэн.

Гол зорилгомнай гэбэл, политическэ мэдээсэлые КПСС-эй XXIII съездын табиһан эрилтын ёһоор табижа, энээнэй үндэһэ һуури дээрэ районой ажалшадай эдэбхи үүсхэлые бүри баларуулан, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудай дүүргэлтын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр элсүүлхэ хэрэг болоно.

А. БАШКЕЕВ.
КПСС-эй Октябрьска райкомой секретарь.

ПАРТИИН РАЙКОМУУДҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

ХОРИ. 151 политинформатор аймагай ажалшадай дунда уласхоорондын байдал тухай, орон дотор боложо байһан һонин тухай хөөрэлдөө мэдээсэлнүүдые үнгэргэжэ байна. Москвада болоһон коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөнэй материалнуудаар хүн зон илангаа ехэтэ һонирхоно.

Агитатор, лектор, политинформаторнуудтай хүн зоной дунда хөөрэлдөө, мэдээсэл үнгэргэхэдэнь туһалха зорилготойгоор партийна организацинуудта методическа соведүүд байгуулагдаба. Жэшээлхэдэ, Үдын, Анаагай, Дээдэ Тайлсын совхозуудта, Хандагайн леспромхоздо нимэ соведүүд байгуулагдаад, ажаллажа эхилээ.

Анаагай совхоздо (парткомой секретарь Р. Ж. Шангинов) ажалшадай дунда политическэ мэдээсэл һайнаар табигданхай. 15 политинформатор долоон хоногто нэгэ дахин гүүртэ, отарануудаар ябажа, хүн зонтой һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Эдэ үдэрнүүдтэ совхоздо үбһэ тэжээл бэлдэлгэ хүсэндөө орожо байна. Политинформаторнуудынь үбһэшэдтэ харгытай болоо. Совхозой парткомой секретарь нүхэр Шангинов, главна мелиоратор нүхэр Носарев болон бусад үбһэшэдэй дунда хүндэтэй болонхойнууд.

Һаяын үдэрнүүдтэ политинформаторнуудай кустовой семинар КПСС-эй райком үнгэргэхэнь.

М. БАШЛЕЕВ.
КПСС-эй райкомой политическэ гэгээрэлэй кабинедые даагша.

ЯРУУНА. «Дружба» колхозой партийна организаци хүн зоной дунда партийно-политическэ болон бусад асуудалнуудаар хөөрэлдөө, мэдээсэлнүүдые үнгэргэжэ байхаар 15 политинформаторые томилһон байна. Политическэ талаараа һайн бэлэдхэлтэй, ажалшадай дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулха дүй дуршэлөөр баян нүхэдтэ энэ шухала даабари үгтэнхэй.

Инженер-механик Ю. Н. Спиридонов, колхозой главна ветврач Ж. Д. Чимитдоржиев гэгшэд колхозниигуудта хүндэтэй айлшад болонхой.

Гадна «Юбилейный» совхозой политинформаторнууд муу бэшээр ажаллана. Тэдэнэр коммунис болон хүдэлмэришэдэй партинуудай уласхоорондын зүблөөнэй материалнуудаар һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые малшадай, үбһэшэдэй дунда үнгэргэнэ.

КПСС-эй партиин райком Парһатын, «Комсомольский» совхозуудта, «Победа», «Дружба» колхозуудта политинформатор, агитаторнуудай семинар үнгэргөө. Һаяын үдэрнүүдтэ нимэ семинарнууд аймагай бусад ажахынуудта болохо юм.

Н. ДАНДАРОВ.
КПСС-эй райкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша.

Бэшүүрэй аймагай Бодонгуудай совхозой парторганизациин секретарь Дугар Цыренович Тогошиев малшадта хүндэтэй юм. Зураг дээрэ: нүхэр Тогошиев Хонхотын малшадта ерээд, хөөрэлдэжэ байна.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Александр Исаевич Чубаровые Улаан-Үдын «Теплоприбор» заводто танихагүй хүн байхагүй. Механическа цехэй нача... нист А. И. Чубаров ажалшадайнгаа дунда шадамар бэрхээр политическэ мэдээсэлнүүдые хэжэ, саг үргэлжэ һүүлэй һонинуу... жа байдаг һэн тула, тэдэнэй дунда тон хүндэтэй хүниинь болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. И. Чубаров ээлжээтэ хөөрэлдөөгөө үнгэргэжэ байна.

Е. ЗАХАРОВ...

Соёл сурталай хүдэлмэрилэгшэд

ЛЕКТОР

Эртэ үглөөнһөө бордоһолбо. Хашан зээрдын туруунда ноитсон саһан монсогойрон шаагдажа, һаалиин фермэ хүргэтэрөө морёо уогэжөөл хэды дахин байлгаад, туюуень хобхолно. Уданшьегүй морёо хашаагай ойро байлгаад, сагаан саарһа һугабшаланхай юумэ фермын хажуудахи гэр тээшэ найгарһаба. Уни бутарма дулаан гэртэ газетэ уншажа гү, али журнал һэхэжэ һууһан һаалишад совхозой түбһөө яаража ерэһэн үбгэжөөлые тойроод:

— Ямар һонин асаржа ерээбта? —гэжэ шарьялдашана.

— Энэ үдэшэ эндэтнай лекци болохо. Энэ тэрээгүүр ябангүй, бултадаа хаһа сагтаа суглархаа бү мартаарайгты,— гэжэ үбгэжөөл эрид хэлэбэ.

Монсогойлоотой саарһаа задалаад, һалхинда үлеэгдэхэгүй, саһанда норохогүй газарта аятайханаар хадажархиба. Аяар Улаан-Үдэһээ лекторэй ерэһэндэ баясаашье хүнүүд бии янзатай. «Мүн заха холын Аргатадамнай хайшан гэжэ түбэй газарһаа лектор айлшалха болооб?» гэжэ гайхалдаашадшье олдобо.

— Байза, хэн гэжэ нэрэтэй лектор бэ?

— Уншыш, дорохононь нэрэ обогынь бэшээтэй байна ха юм.

— Манайхинай, Доржо баабайн хүбүүн алтай.

— Аа, үнэөхи Дондобнай лектор болоо юм бы.

Соносхол асарһан үбгэжөөл һаалиин фермэһээ арилхадаа, тэрэ холын хүлгөөтэйхэн гушаад онуудай үе ойндоо оруулжа, залуу лекторэй эсэгэтэй, Доржи Таруаевич Очировтай, сугтаа хамтын ажахы байгуулалсаһанаа һанаадхиба. Тэрэ гэһэнһээ хойшо орон доторнай түйлай ехэ хубилалта болоо, тэрэ үедэ стол доогуур мүлхижэ ябаһан хүбүүд, басагадынай мүнөө өөһэдөөшье эхэ, эсэгэ болонхой, сүлөөгүй юумэд алхалнаб гэжэ үбгэжөөл шэбшэхэ юм.

Эндэһээ дүтэ оршодог хонидой үбэлжөөн тээшэ үбгэжөөл морёо залаад, ууса уруунь ташуурдаадхиба. Теэд хашан зээрдэнь бага сага бүншэһэн болоод, гэшхэдэлээ баһа аалидуулха юм. Үнгэрэгшэ үдэшэ Аргатын соёлой байшанда болоһон лекци шагнаһанһаа, мүн Дондоб Доржиевич Очировтай сасуу мэтэ үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэһэнөө үшөө дахин һанажа, морёошье ташуурдахаа мартаад, нэгэл тиимэ аятай зохид бодолдо үлгыдүүлэн сүлөөгүй һууба.

«Радио үдэр бүри шагнагшаб, газетэшье шадахысаа уншагшаб. Орон доторхи, мүн дэлхэй дээрэхи байдал хэнһээшье дутуугүй мэдэхэб гэжэ һаахарһам дэмы байшоол, жаалдамаршни. Харин үнгэрэгшэ үдэшэ уншагдаһан лекци тархинем сэлмээжэ, бүхы юумэн ойлгогдоһон болоо. Гансал ехэ дайн бү болог лэ. Аһан шадалаараа ажаллаад, амгалан тайбан ажаһууха гээшэмнай хэды ехэ жаргал гээшэб. Доржымни хүбүүн ухаатайхан лэ эрэ болоһон юм байна. Хөөрэлдэхэдэшье аятай зохид гээшэнь. Эсэгэдээл адли даруу зүрхэтэй, нали номгон абари зантай хүн хаш даа»,—гэжэ үбгэжөөл шэбшэнэ. Гэбэшье хорёод жэлэй саанахи үйлэ ойндонь ороод, хашан зээрдэдэнь тон адлихуу мори унаад, колхозонгоо газар борпойлолсожо, ойһоо һургаар шэрэлсэжэ, эсэгэтэйгээ хамта дарха хэлсэжэ байһан Дондоб хүбүүнэй гэнэн хонгор, арюун сэлмэг шарайе үбгэжөөл харахадал гэбэ. Эдеэ хоол, хубсаһа хунар дуталдаха, тиигэбэшье дэлхэйн хоёрдохи дайнай дүлэн соогуур хүл дээрээ бордожо гараһан хүбүүд, басагадай олонхинь нэгэтэшье гэншэлдээгүй. арга шадалаараа эрдэмдэ һуралсажа, ан бүн түбхинэһэндэнь үбгэжөөл баясана.

* * *

Теэд эгээл энэ үедэ Дондоб Доржиевич юун тухай бодоо хаб? Һабяаһагүйгөөр аашалхаа һанадаг зарим ноёдые һажаалдажа, доогуур тушаалтай хүнүүдтэ өөдэрхэхэ хэбэртэй байгаа гү? Үгы даа. Арад зондоо, Эхэ орондоо эшэ туһатай эрхэтэн болохоор багаһаань хүмүүжүүлэгдэһэн эсэгын хүбүүн тиимэрхүү бодолдо хэзээшье зэргэ эзэлэгдээгүй. Харин үнгэрэгшэ үдэшэ уншаһан лекциеэ, хүнүүдэй асуудалнуудта харюусаһанаа, эсэгынгээ нүхэртэй халуунаар хөөрэлдэһэнөө һанажа һууһаа һэн.

Лекци, асуудалнууд!.. Гэбэшье лекци бүхэнөө аб адляар уншаха болохогүй. Лекцидэ сугларһан хүнүүдэй һанамжа, дурадхалнуудые хадуужа абаха, асуудал бүхэндэ таарамжатай шиидхэбэри хэхэ шухала. Ганса энэ гэжэ гү? Нигэд гээд лэ бүхы юумэн түгэсэдэггүй, харин ажабайдалдамнай үдэр бүри хүлеэгдээгүй хубилалта боложо, дэлхэйн али нэгэ зүгэй хүн зониие гайхуулжа байдаг шуу. Сахилгаан хурдан үе сагай дабышалтаһаа алхамшье гээгдэнгүй ябагдаха болоно. Тиихэдэ лектор бүхэн болоһон событи бүхэндэ үнэн зүб сэгнэлтэ үгэхэ ёһотой. Тиимэһээ бүхы юумэ мэдэхэ, захагүй олон газетэ, журнал ираха, радиогой һүүлшын һониниие алгадгүй шагнаха ушар гарадаг.

Үбэлэй һээлжүү наран Аргатын баруун үндэрэй саагуур һолжорон орохоо яаранагүй хэбэртэй. Садхаланаар миһэрэн энеэбхилээд, үдэшэ болохо үшөө үдышэг гэһэнүү сонхоор шагааха юм.

Дондоб Доржиевич тэбхэрхэн саарһахануудаа үшөө дахин анхаралтайгаар шэнжэлэн хараад, булан соохоно гүбэр-шэбэр дуугарһан радиоприёмнигой хара тобшохониие дүмүүхэн мушхасагааба. Шэхээ һула табижа шагнахадань, Москваһаа һүүлэй һониниие дамжуулжа байба.

— Дэлхэйн нэгэ зүгтэ гүрэнэй урбалташье боложо магад. Теэд капиталис оронуудта юундэ саг үргэлжэ урбалта болоноб?—гэжэ асуужа болохо. Тиихэдэнь би харюусаха ёһотоноб. Бүхы шалтагааниинь ойлгуулха шухала. Манай парти, правительство энэ мэтын событинуудта ямар сэгнэлтэ үгэхэб? Би энээниинь мүн баһа ойлгуулха уялгатайб,—гэжэ оортэйгөө хөөрэлдөөд, часаа хараба.

Наранашье орохо... лэнхэй. Тэбхэрхэн... даа хум-хам суглу... үнөөхи үбгэжөөлэй... лиин фермэ тээшэ...

* * *

Бүхэроссиин «Знани...» правлениин даалгаба... Доржиевич Очиров... Волгоград ерэбэ. Мо... мышленна предприяти... ци уншажа дүршэбэш... дай тракторна завод... торска бюрогой эрд... лекци уншахань бүр... салгатай байба. Инмэ... хэ лектор бүхэнд... бшуу. Тингэбэшье До... вич Волго мүрэнөөр... аудитори соо хитайд... эрдэмтэдэй уяртар ле... жархиба.

Лекциин һүүлээр... һахалтай эрдэмтэ үг... дээрэ яралгүйхэн га... Доржиевичай баруун... мэтээр бэрьяад:

— Һайн бэлэйш д... бүүн. Бидэ элдэбын... шагнаһан байхабди... сэдьхэлээ хүдэлгэһ... гүйб,—гэжэ хэлэбэ.

Тэрэ үбгэжөөлэй с... бүүжэ ябахада, нэгэ... бодоод:

— Хүлисэгты, та... болохобта?—гэжэ ас...

— Буряад нютаг...

— Дээдэ һургуули... гээбтэ?

— Буряадай багша... тудай буряад хэлэ... культет дүүргээ һэ...

Хойто үдэрынь До... вич Волго мүрэнөөр... [illegible] магтаал һайшаа... лэй.

* * *

Уни бутарма дула... лишэд, хонишод... олоор сугларба.

Уран гоёор, ойлг... орёо хүшэр удхатай... рэглэн байжа уншаа... дэнэй дунда һууж... тухай түрэһэн хүбүү... ханаар хөөрэлдэбэ... хэндэнь даамай зо... саад, тэдэнэй һанам... нуудые сэдьхэлдээ д... жа абаа һэн. Хөөрэ... гээд, ябахаа түхеэрх...

— Һайн бэлэйш... минай. Бидэнээ март... ерэжэ байгыш,—гэж... гэжөөл хэлээд, зэм... мэтэ эльбэсэгээбэ.

Түрэл нютагайхидт... жа, хүн бүхэнэйнь з... дайралаар лекци ун... шье харюусалгатай... Доржиевич, юундэшье...

М. ...
манай т...

ДЭМЖЭБЭ

Һаяхан Буряадай АССР-эй Советскэ районой үйлэдбэриин-техническэ управлениин партийна организациин коммунистнууд нэгэдэмэл партийна суглаа үнгэргэжэ, Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын Зүблөөнэй материалнуудые зүбшэн хэлсэбэ.

КПСС-эй Советскэ райкомой секретарь Т. Н. Санжиева энэ суглаан дээрэ дэлгэрэнгы элидхэл хээ. Хэлхеэ холбооной управлениин партийна организациин секретарь нүхэр Богданов, начальнигайнь орлогшо Н. С. Турлай болон бусад нүхэд үгэ хэлэхэдээ, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гадаадын ба дотоодын политическэ ажал ябуулгые ехэтэ һайшаан дэмжэһэнээ мэдүүлбэ.

Хитадай удамаршадай бузар муухай һанаашалганuудые эрид шууд буруушааһанаа мүн лэ тэдэнэр мэдүүлжэ, Совет правительствын мэдүүлгэ болон Зүблөөнэй документнүүдые дэмжэбэ.

Н. ХАЗАГАЕВ.

ҮҮСХЭЛЫНЬ ҺАЙШААМА...

Партиин Центральна Комитет арад зоной дунда партийно-политическэ мэдээсэл зүбөөр табиха хэрэгтэ бүхы партийна организацинуудай анхарал хандуулна. Гадна, мүнөө сагай эрилтэшье нимэ болонхой. Манай ажалшад хаанашье, ямаршье холо газар нютагта ажаһуужа, ажаллажа байбал, дэлхэй дээрэ, мүн түрэл орон дотороо боложо байһан һонинуудые бултыень дуулаһан, мэдэһэн байдаг. Дуулаагүй байха арганьшьегүй ха юм—булта радио шагнадаг, газетэ, журнал абажа уншадаг болонхой.

Зүгөөр элдэб мэдээсэлые шагнаад байхадаа, зариманиинь хүсэд ойлгохогүй, үгышье һаа буруу тээшэнь абаашаха ушар үзэгдэдэг.

Тиимэһээ партийна организацинуудай гол зорилгонуудай нэгэниинь хадаа дэлхэй дээрэ боложо байһан һонин тухай ажалшадта саг доронь зүбөөр мэдээсэхэ, парти, правительствын политикые гүнзэгыгөөр тайлбарилан ойлгуулха хэрэгтэй.

Энэ шухала асуудалда Зэдын аймагай партийна организацинууд, КПСС-эй райком һүүлэй үедэ ехэхэн һаналаа табижа, зарим тэды хүдэлмэри ябуулжа эхилээ.

Политинформаторнуудай, агитатор, лекторнуудай хүдэлмэри гуримшуулха, зүб шэглэлтэйгээр ябуулхын, мүн тэдэнэртэ али болохо туһаламжа үзүүлхын тулада партиин райкомой дэргэдэ 11 хүнһөө бүридэһэн политическэ мэдээсэлэй методическа совет байгуулагданхай.

Тус совет хэдэ дахин сугларжа, ажалшадай дунда ойлгуулламжын, политическэ хүдэлмэри һайжаруулха тушаа, политинформаторнуудта, элидхэлшэдтэ ямар туһаламжа үзүүлхэ тухай хэлсэһэн байна. Методическа соведэй һүүлшын заседани дээрэ аймагай партийна организацинуудай хүдэлмэриин зарим асуудалнуудаар КПСС-эй райкомой партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриин таһагые даагша Н. М. Бальчугов, пропаганда ба агитациин таһагые даагша Н. Н. Охолин мэдээсэһэн байна. Тиихэдэ КПСС-эй райкомдо ямар асуудалнуудай шиидхэгдэжэ, ямар шиидхэбэринүүдэй абтаһан тухай, мүнөө үедэ партийна организацинуудай үмэнэ табигдаһан зорилгонууд тухай тодорхойгоор хөөрэжэ үгөө.

Тэрэшэлэн энэ заседани дээрэ аймагай промышленностиин хүгжэлтын жэлэй түрүүшын хахадай дүнгүүд тухай аймгүйсэдкомой түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэ Н. Ц. Очиров, хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ худалдаха хахад жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ тухай аймагай хүдөө ажахын управлениин түсэблэлгын таһагай начальник Д-Н. Ц. Бадиев гэгшэдэй мэдээсэл шагнагдаба.

Аймагай совхоз болон колхозуудта коммунис хүдэлөөнэй хүгжэлтэ тухай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй пр... комой түрүүлэгшэ ... мэдээсэбэ.

Һаяхан, методиче... үүсхэлээр, аймагай т... на организацинууда... нуудай семинар зэр... рэ дурсагдаһан ас... тэдэнэртэ дэлгэрэнг... сэгдэбэ.

Партиин Зэдын ра... гэдэ эмхидхэгдэһэн ... мэдээсэлэй ... соведай хэжэ байһа... тон һайшаалтай гэж... Аймагай хүтэлбэрил... рилэгшэдэй мэдээсэл... маторнууд, агитатор... нуудай хүдэлмэридэ ... боложо үгэнэ. Эдэ м... һээ тэдэнэр өөһэд... тоо, баримтануудые ... хөөрэлдөөндөө, мүн ... хидхэл хэхэдээ хэр... болоно ха юм.

Д. Ц...

ЮЛИИН 27— ССР-эй АЛАЙН- ЭРЭГЭЙ ЛОДОЙ ДЭР

Хара далайн уһан сэрэгшэд. АПН-эй фото.

ОКЕАН ДАЛАЙНУУДЫЕ НЭН ХЁРХООР САХИГША

...ой Адмирал, Советскэ Союзай Герой Владимир Касатоновой хөөрөөнһөө

...аэй һониной агентствын ...пондент Совет далайн сэ-...ай эршалта һайндэрэй ур-...нэ СССР-эй Далайн-Сэрэ-...одой ахамад командалагшын ...и орлогшо, флодой адми-...адимир Касатоновто хандан, ...ын үгэхыень гуйһан байна.

...ондент: Совет Далайн- ...Флот гайхамшаг түүхэ-...дайшалхы, революционно ...лнуудынь шэнэ үеын мо-... хүмүүжүүлхэ ябадалда ...гдэнэб?

...ал: Тиимэ даа, Совет-...ной Флот үнэхөөрөө гай-...дайшалхы ба революцион-...тэй. Сэрэгэй морягууд ...Октябриин социалис ре-... эдэбхитэйгээр хабаада-... Жэшээлэн хэлэбэл, Да-...эгэй Флот, түрүүшын ээл-...алтиин флот, ленинскэ ...үнэнтэ түшэг тулгуури, ...революциин габшагай хү-...һон байгаа. Тиигэһэнэйнь ...оммунистнуудай партиин ...ына Комитет, Петроградай ...оргэдэхи сэрэгэй-револю-...омитет зэбсэгтэ восстани-...э, тэрэниие бэелүүлхэ үе-...най гурбан гол хүсые ...үдэлмэришэд ба сэрэгэй ...дые нэгэдхэн жагсааха ар-...оо һэн», — гэжэ В. И. ...агаа бэлэй.

...ора» крейсерэй түүхэтэ ...һаа хойшо социализмын ...ахилһэн ушар совет сэрэ-...уудай хуулита омогор-...эдэг. Революционно мат-...етроградай хүдэлмэришэд ...уудтай хамта Үбэлэй ор-...бтолон абаһан түүхэтэй. ...ь, 1918 оной февральда ... Нарвын оршондо тэдэнэр ...араа һэн.

...уудай отрядууд револю-...өө эрид нэтэрүүгээр ту-... «Социалис эсэгэ оромнай ... ороод байнал!» гэһэн ...винэй хандалгада харюу ...етроградые, һаяхан тог-...Совет республикын бусад ...дые тэдэ отрядууд шэн зо-... хамгаалһан, Прибал-...Хойто хизаарта, Украинын ... Алас-Дурна зүгтэ, Крым ...ада баатарлигаар тулал-...айгаа.

...ондо эмхидхэгдэн байгуу-... Улаан Флодой матросууд ...эй орон худар далай тээ-...о гэжэ һэдэһэн интервент-... сагаантанай доболго-...эргэ сохин, урдань хэ-...гдөө дуулдаагүй гай-...габьяа гаргаа бэлэй. Гол ... ба нуурнууд дээрэ дай-... делдэһэн Астрахан-Кас-... Хойто-Двинагай, Волхов-...ын, Чутска, Волгын, ... ба бусад флотилинууд ...үүхэдэ алдарта хуудаһа-...шэһэн юм. Совет моря-...ай бүхы арад түмэн шэн-...волюциин үльгэр домогто ...матросуудай — Анатолий

Железняковай, Николай Маркинай, Владимир Полухинай, Иван Сладковой, Тимофей Ульянцевай, мүн Эхэ ороной бусад олон алдарта хүбүүдэй нэрэ солые дурасхаалдаа нангинаар хадагалжа байдаг. Тэдэнэй олонойнь нэрэ алдар далайнууд соогуур шуумайн тамарагша корабльнуудай, үйлсэ гудамжануудай, һургуулинууд ба пионерэй дружинануудай нэрэнүүд болон мүнхэрэнхэй.

Граждан дайнай үедэ флодой дүүргэһэн үүргэ республикын Реввоенсоведэй зүгһөө үндэр сэгнэлтэдэ хүртэһэн юм.

«Далайн Улаан Флодой сэрэгшэд граждан дайнай бүхы фронтнууд дээрэ солоёо дуудуулаа», гэжэ Улаан Армиин ба Флодой 10 жэлэй ойтой дашарамдуулан гаргаһан приказ дотор тэмдэглэгдээ бэлэй.

Совет морягуудай дайшалхы, революционно алдарта гурим заншалнууд Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ улам арьбадхагдаа. Флодой сэрэгшэд Улаан Армиин частьнуудтай хамта хамгаалхы байлдаануудые хэхэ үедөө гайхамшаг тэсэбэри габьяа гаргаа һэн. Армиин ба флодой сэрэгшэдэй Таллинда — 24 хоногто, Ханко хахад арал дээрэ — 160 хоногто, Моонзундска архипелагай аралнууд дээрэ — 49 хоногто, Одессэдэ — 67 хоногто, Севастопольдо — 250 хоногто, Ленинградта — 900 хоногто хамгаалхы байлдаануудые хэһыень дурдахада ойлгосотой болохо бэзэ.

Совет далайн морягуудай эрэлхэг зориг, бата тэсэбэри тухай, Эхэ орондоо хизааргүй үнэн байдаг тухай гэршэлһэн олон жэшээнүүдые дурдажа болохоор байна.

Совет подводнигууд дайсадтай тулалдахадаа айха гээшые мэдэдэггүй байгаа. Уһан доогуур ябадаг онгосонуудай экипажууд хэсүү бэрхэшээлнүүдые дабан, ходо ами наһаяа хайрлангүй ябажа, далай соогуур дайсаниие бэдэрдэг, дайсанай сэрэгэй онгосонууд ба транспортнуудые оншотой мэргэнээр уһа руу шэнгээдэг байһан. Энээнэй гэршэ болохо хэдэн баримта дурдая. Манай Эхэ орондо бэрхэтэй сагай тохёолдоһон 1942 ондо Хойто Флодой онгосонууд дайсанай 46 транспортые (145 мянган тонно багтаасатай транспортые) уһа руу шинхаһан байха. Уһан доогуур тамардаг баатарнууд М. Гаджиевай, В. Стариковай, Г. Щедринэй, Н. Фисановичай нэрэ солонуудынь эрэлхэг зоригой, шэн тэсэбэриин, сэрэгэй дээдэ шадабаринь жэшээ болоно.

Улаан тугта Балтикын, Хара далайн флодой подводнигууд дайсанда ехэ гэмтэл хохидол ушаруулдаг байгаа.

Манай флодой алдарта түүхэһээ, мянга түмэн морягуудай баатаршалгаһаа, флодой сэрэгшэдэй олониитээрээ гаргаһан гайхамшаг габьяаһаа харахада, Эхэ ороноо хамгаалагша мүнөө үеын хүбүүдэй һажаахаар, жэшээ абахаар хүнүүд захаһаа бии. Олон үетэнэй уг заншалаа халан абалсалга — хү-мүүжүүлхы ехэ хүсэн болоно. Манай хүбүүд Эхэ оронойнгоо урдахи уялгаяа дүүргэхэдээ эсэгэнэрһээ, аха нүхэдһөө жэшээ абадаг гуримтай.

Тиимэ жэшээнүүдэй нэгые дурдаһуу. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ эсэгэ хүбүүн хоёр — артиллеристнар Щербины гэгшэд байлдаануудай үедэ онсо шалгарһан юм. Эсэгэнь 1917 оной Октябриин үдэрнүүдтэ Үбэлэй ордониие добтололсоһон, харин хүбүүниинь — фашизмда эсэргүү байлдаануудай үедэ социализмын суртал бодолые нэрэтэй солотойгоор хамгаалалсаһан намтартай. Ветерануудай габьяае һанадаг, тэдэниие һажаадаг, баатарнуудта адли байха гэжэ оролдодог шэнэ үеын морягууд мүнөө дайшалхы захтада жагсанхай.

Корреспондент: Совет Далайн-Сэрэгэй Флот мүнөө ямар болонхойб, дайшалхы ямар арга боломжонуудтайб?

Адмирал: СССР-эй Далайн-Сэрэгэй Флот яһала мүнөө сагай, океан далайн үнэхөөрөө хүсэн түгэс флот болонхой. Мүнөө Дэлхэйн далайнууд соогуур тамардаг совет онгосонууд дээрэ эрдэм, техникын һүүлэй туйлалтанууд (тэрэ тоодо радиоэлектронико, ракетнэ зэбсэгүүд) хэрэглэгдэнэ. «Манай хилэнүүдые дабагдашагүй батаар сахин хамгаалхада шухала бүхы юумээр сэрэгшэдээ хангахын тула оромнай хүсэшье, зөөришье гамнахагүй байха, — гэжэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев байгша оной майн 1-дэ Улаан талмай дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ һэн.

Ракетнэ-ядерна дайнай эрилтэнүүдтэ түгэс харюусамаар тон шэнэ, мүнөө сагай океан далайн флот манай орон дотор һүүлэй жэлнүүдтэ эмхидхэгдэн байгуулагдаа. Энэмнай бэеэ даагаад, хаагуурша тамарха, үнэндөө сагай уларилһаа огто дулдыдахагүй, сохилто хэхэ түгэлдэр хүсэтэй, далайн саанахи дайсанай газар дээгүүр, океан далайнууд соогуур нэрбэн сохихо хаба шадалтай онгосонууд мүнөө манай флодто бии.

Уһан дороһоо табигдаад, холо хүрэтэр ошохо ракетэнүүдээр, шэглэлээ залан дабшаха торпедүүдээр хуяглагдаһан, уһан доогуур ябаха элдэб янзын атомна онгосонууд совет флодой гол зэбсэглэлынь болоно. Манай атомна онгосонуудай экипажууд мүнөө сагай дайнда эгээн орёо зорилгонуудые шиидхэжэ шадаха байһанаа нэгэнтэ бэшэ элирхэйлэн харуулаа. Эдэнэй дайшалхы арга боломжонь океанууд соо алас холуур хэгдэһэн походуудай үедэ, дэлхэйе тойроһон тамаралгануудай, олон тоото һуралсалай үедэ нэгэнтэ бэшэ шалгагдаһан байна. Совет далайн сэрэгэй туг Хойто полюсой районой Арктикын нэлэнхы дайда дээрэ омог дорюунаар намилзан далбаа. Манай корабльнууд Хойто Мүльһэтэ далайн олон метр хүжэ мүльһэн доогуур тамараа. Вице-адмирал, Советскэ Союзай Герой хожомынь болоһон А. Сорокиной команда доро совет атомна булэг онгосонуудай дэлхэйе тойрон дабшаһан поход амжалтатайгаар дүүрээ һэн. Тэдэ онгосонууд тон орёо бэрхэтэй оршон байдалда, далайһаа нэгэтэшье бултайнгүй ябажа, 40 мянга шахуу километр зайе тоти мэргэнээр гаталаа.

Далайн ракетнэ онгосотой тэмсэдэг авиаци, уһан дээгүүр тамардаг мүнөө сагай (ракетнэ онгосонуудтай, минэтэй тэмсэдэг, десантна ба бусад) корабльнууд, эрье шадарай артиллери бэ далайн ябаган сэрэгэй флодой габшагай гол хүсэн болоно.

Тобшолон хэлэбэл, СССР-най шанарай талаар тон шэнэ, дэлхэйн океан далайн ямаршье районуудта стратегическэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ хаба шадалтай, океан далайн ракетно-ядерна, подводно-авиационно флодтой болонхой.

Совет Далайн-Сэрэгэй Флот Варшавска Договорто хабаатай оронуудай флодуудтай нягта харилсаа холбоотойгоор дайшалхы зорилгонуудые шиидхэхэ, сэрэгэй политическэ һуралсал эмхидхэнэ.

Флодой хүсэн, флодой алдар солонь — тэрэнэй гайхамшаг хүнүүд — офицернүүд ба адмиралнууд, матросууд ба старшинанууд болоно. Эхэ орондоо эдэнэй хизааргүй үнэн байдаг ушар, социализмын туйлалтануудые хамгаалхын тула шуһанайнгаа һүүлшын дуһалда хүрэтэр тулалдахаар бэлэн байдаг ябадал — эзэрхэг түримхэйшүүлдэ хатуу шанга харюу үгэхөөр манай корабльнууд ба частьнуудай хододоо бэлэн байлгын энэ нүхэсэл болоно.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө мүрысөөнэй бүхы флодто дэлгэрхэдэ, коммунистнууд болон комсомолшууд баһал ульгэр жэшээ харуулжа байнхай. Эдэнэр туйлаһан амжалтаараа сэдьхэлээ ханахагүй, саашадаа шармайн дабшахань лабтай. Хэрбээ шухала болоо һаань — тээгдэһэн нүхэртөө туһа хүргэхэл байха.

Совет далайн морягууд ленинскэ Центральна Комитедэй гадаадын ба дотоодын политикые, Коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөнэй документнүүдые үнэн зүрхэнһөө һайшаана. «Социалис туйлалтануудые хамгаалхын тула бага бэшэ хүсэн хэрэгтэй. Тиимэл ушарһаа КПСС, бусад аха дүү партинууд шэнгеэр, социалис гүрэнүүдэй өөһэдыгөө хамгаалха хүсэ шадалые улам арьбадхаха, обороной талаар эдэнэй харилсаа холбоо батадхаха гэжэ саг үргэлжэ оролдодог» гэһэн Л. И. Брежневэй мэдүүлгэ зүблөөнэй шиидхэбэринүүдһээ эшэ үндэһэтэй манай зорилго болоно гэжэ совет далайн морягууд тоолоно.

Энэ мэдүүлгые үндэһэ болгон, совет далайн морягууд СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй бүхы сэрэгшэдтэй хамта жагсан, империалистнуудай хойноһоо һэримжэтэй хёрхоор адагалан харана, эзэрхэг түримхэйшүүлдэ харюу үгэхөөр хододоо бэлэн байна. Совет далайн хилэнүүд бата сахюултай!

(АПН).

ДОМОГТО ОРОҺОН МАТРОС

...Анатолий Григорьевич Железняковта табигдаһан хү-... Москва шадарай Федоскино тосхондо оршодог. Ок-...риин революциин, граждан дайнай ерээдүйн баатар ...тосхондо түрэһэн юм.

...Граждан дайнай түлэг ябажа байһан үе. 1919 оной ...ь соо сагаантантай болоһон шанга тулалдаанай үе-...бронепоездын командир, матрос Железняк баатарай ...леэр унаа һэн. Тэрэнэй наһа бараһанһаа хойшо 50 ... үнгэрбэ. Тосхондо ажаһуугшад домогто ороһон хү-...үнэйнгээ хүшөөдэ мүнөө ерэбэ ха юм. Революциин, ...инэй хэрэгэй түлөө ами наһаяа үгэһэн эрэлхэг хүн ...ай омогорхолой үгэнүүд зэдэлнэ. Тэрэнэй ажабайда-... шатанууд тухай хөөрэхэдэнь, хүнүүдэй нюдэнэй ур-...баатарлиг хүнэй образ харагдахадал гэнэ.

...Глуховска ээрэлгын фабрикын хүдэлмэришэн хүбүү-... намтар гайхамшаг. Фабрикын эзэнэй хажуугаар га-...даа, эдир хүбүүн малгайгаашье абанагүй. «Хэрзэгы» ... абариингаа түлөө залуу хүдэлмэришэн ажал-... гаргагдана. Большевик болоһон Анатолий Желез-... Балтиин, Хара далайнуудай корабльнууд дээрэ ал-...хэнэ, революционно эмхидхэхы ажал ябуулна. Һүүл-...ь Таврическа ордоной начальнигаар хүдэлбэ. «Дай-садта — үхэл! Совет засаг мандаха болтогой!» гэһэн тэрэнэй һүүлшын үгэнүүд мүнөөшье дуулдаһан шэнги.

Матрос Железняк тухай пионернүүд дуу дуулана. А. Г. Железнягай хүүр Херсоной хажууда хүдөөлүүлэгдэнхэй бэшэ, харин тэрэнэй гэрээд үгын ёһоор, Москвагай Ваганьковска кладбищи дээрэ хадагалагданхай. Н. Бауманай, В. Киквидзын хүүрнүүдэй хажууда тэрэнэй хүүрые хаража болоно.

— Анатолий Григорьевич мүнөөнэй байдалые, Совет гүрэниие, залуу үетэниие, зол жаргалта үхибүүдые хараа һаа, ямараар баярлаха һааб, — гэжэ Железнягай һамган Елена Николаевна Винда митинг дээрэ хэлэнэ.

Энэ һайхан ажабайдалай түлөө Анатолий ами наһаяа үгөө.

Железняковай хүшөөдэ хүнүүд ерэжэл, ерэжэл байна. Амиды сэсэгүүдэй баглаанууд табигдажал байна.

Дэлхэйдэ мэдээжэ болоһон Федоскиной фабрикын уран зураашад «Матрос Железняк Владимир Ильич Ленинтэй уулзана» гэһэн композици хажуудахи ханадань бүтээжэ эхилэнхэй.

В. ИТКИН. (ТАСС-ай корр.).

Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй һайндэр

ШЭНЭ АМЖАЛТЫН ТҮЛӨӨ

Совет худалдаа наймаа хүгжөөхын тулада парти, правительствамнай саг үргэлжэ анхарал оролдолго гаргажа байдаг. Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй үдэрые үнгэргэдэг ушар энээнэй бодото гэршэ жэшээ болоно. Тус һайндэрые угтуулан, хото ба хүдөөгэй наймаалагшад социалис уялгаяа, һара бүриингөө түсэб үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэдэг заншалтай.

Арадай ажахы хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбэй жэл бүри дүүргэгдэдэг ушар худалдаа наймаанай хүгжэлтэдэ үрэ ехэтэйгээр нүлөөлнэ. Түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын гурбан жэлэй туршада манай республика дотор худалдаа наймаанай эрьесэ 27,6 процентээр ургаа. Гансахан нёдондо жэлдэ 1967 онойхиһоо 9 процентээр дээшэлһэн байна.

Худалдаа наймаанай, столовонуудай олонхи хүдэлмэрилэгшэд үдэр бүри, час бүхэндэ хүн зонтой нягта харилсаатайгаар ажалладаг. Эд бараа, эдлэл хэрэгсэл худалдан абахаяа гү, али эдеэлхэ хооллохоёо ороһон хүнэй баяр баясхалантай гаража ошохын тула бүхы шадалаараа оролдодог гээшэ.

Манай республикын гүрэнэй, кооперативна худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө һайндэрые мүнөө жэл дүрбэдэхеэ тэмдэглэжэ байна. Нёдондо һайндэрөө угтуулан, наймаалагшаднай социалис уялгаяа зургаан хоногоор урид дүүргэһэн, түсэбһөө гадуур 8 миллион түхэригэй эд бараа, эдеэ хоолой зүйл худалдаһан юм. Энэ жэлдэшье яһала амжалтатайгаар угтаба: худалдаа наймаанай эрьесын хахад жэлэй түсэб 101 процент дүүргэгдэһэн гэхэ гү, али 20 миллион түхэригэй эд бараан түсэбһөө гадуур худалдагдаһан байна.

Улаан-Үдын столовонуудай трестын, Железнодорожно районой ресторанай, Улаан-Үдэ городой универмагай, Цыпиканай продснабай, геологуудай, уһан замшадай ОРС-нуудай коллективүүд илангаяа һайнаар хүдэлнэ. Ахын, Баунтын, Бэшүүрэй, Мухар-Шэбэрэй, Прибайкалиин кооператорнууд баһал бараг һайн дүн туйлаа.

Худалдаа наймаанай материально-техническэ бааза бэхижүүлхын тула ехэхэн хүдэлмэри хэгдэнэ. Энэ жэлэй эхинһээ 14 магазин, 404 хүнэй һуужа эдеэлхэ 11 столово, 42 холодильник шэнээр баригдажа, ашаглалгада үгтөө. Хуушанай 80 магазинда, 10 столоводо һэльбэлтэ хэгдэжэ, шэнэ түхеэрэлгэнүүд табигдаа.

Худалдаа наймаанай шэнэ онол арга үргэнөөр хэрэглэхэ ябадал улам дэлгэрнэ. Тиин тусхай мэргэжэлтэй табан магазин нээгдээ. Худалдан абагшадай уридшалан хэһэн захилаар наймаалдаг, хүнүүдтэ эд бараа гэртэнь асаржа үгэдэг үшөө 10 магазин бии болоо. Уридшалан худалдагдаһан абонементээр үдэр бүри 10-аад мянган хүн столовонуудта эдеэлнэ. Энэ жэлдэ эд бараанай 130 выставкэ, худалдан абагшадай конференцинүүд үнгэргэгдөө.

Худалдаа наймаанай, хамтын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэриие түсэблэлгын шэнэ гурим хаа хаанагүй нэбтэрүүлэгдэжэ эхилээ. Худалдаа наймаанай эмхинүүдэй ажал ябуулгынь эд бараанай эрьесэ олзо оршо хоёроор сэгнэгдэдэг болоһоной дашарамда, наймаалагшадай, эдеэ хоол буйлуулагшадай эдэбхи үүсхэл эли бодо дээшэлээ, тэдэнэр ажалаа эрдэм наукын заабаряар эмхидхэхые хүсэнэ, эд хэрэглэгшэдые шэнэ онол аргаар хангаха гэжэ эрмэлзэнэ. Социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэдэг коллективүүдэй тоо улам олошорно.

Республика доторнай мүнөө 25 мянган хүн худалдаа наймаанай, хамтын эдеэ хоолой предприяти, эмхинүүдтэ хүдэлнэ. Олон түрүүшүүл СССР-эй орденууд, медальнуудаар шагнагданхай, РСФСР-эй ба Буряадай АССР-эй Худалдаа наймаанай габьяата хүдэлмэрилэгшын хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй, «Совет худалдаа наймаанай отличник» гэһэн тэмдэгүүдые абанхай. Олон тоото эрхим хүдэлмэрилэгшэдэй дундаһаа Улаан-Үдын универмагай секциие даагша А. И. Захаровае, Сэлэнгын аймагай эд хэрэглэгшэдэй холбооной столовын тогоошон Г. П. Поспеловае, Загарайн аймагай Дабаатын совхозрабкоопой магазиниие даагша Н. П. Нимбуевае, столовонуудай трестын 17-дохи столовын тогоошон, РСФСР-эй Худалдаа наймаанай габьяата хүдэлмэрилэгшэ Г. А. Бритовае, Баргажанай аймагай Хара-Модоной совхозрабкоопой автолавкын наймаалагша П. Н. Бровкиниие, табан жэлэйнгээ түсэб үни үлүүлэн дүүргэһэн бусад нүхэдые нэрлэмээр.

Коллективүүдэй дундаһаа Улаан-Үдын универмагайхид илангаяа шалгарна. Хоёрдохи кварталай дүнгөөр РСФСР-эй Худалдаа наймаанай министерствын, профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг, нэгэдэхи мүнгэн шан абаа. Худалдаа наймаанай техникын комбинат, 15-дахи столово Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, Облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан тугта, хоёрдохи мүнгэн шанда хүртэһэн байна. Горпромторгын 17-дохи магазинай, прибор бүтээлгын заводой хүдэлмэрилэгшэдые хангадаг 11-дэхи столовын филиалай хүдэлмэрилэгшэд Буряадай АССР-эй Худалдаа наймаанай министерствын, профсоюзай обкомой Улаан туг, гурбадахи мүнгэ шан абаа. Горпромторгын 36-дахи магазинай, «Дружба» гэжэ кафегэй, Военторгын 1-дэхи магазинай хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө һайндэрые ажалай шэнэ амжалтаар угтаба.

Совет хүнүүд амжалтаараа һанаагаа амардаггүй зантай. Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд һайндэрөө омог хүхюунээр угтахатаяа хамта шиидхэгдээгүй асуудалнуудта, саашанхи зорилгонуудта гол анхаралаа хандуулна. Эд бараанай эрьесээр даабаряа дүүргэдэггүй зарим магазин, столовонуудай хүдэлмэриие шэнэдхэн һайжаруулха, элбэгээр гаргагдадаг эдлэл хэрэгсэл хаа-яа таһалдуулдаг ушарые эсэслэн усадхаха, шэнэ барилга саг соонь бүтээхэ гүрэнэй, ниитын эд зөөриин бүхы байлгые хангаха гээшэ худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй хойшолуулашагүй зорилго болоно.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн үдэр улам ойртожо байна. Энэ һайндэрэй хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудаа республикын худалдаа наймаанай олон мянган хүдэлмэрилэгшэд болзорһоо урид үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ эрмэлзэнэ, зориһондоо хүрэхэшье байха.

М. ХАБАЛОВ,
Буряадай АССР-эй худалдаа наймаанай министр.

РЕПОРТАЖ

ЖЭШЭЭ АБАМААР

һагшуураар гоожоһондол бороо алхаржа, үнихэнэй тооһотоһон городой үйлсые шиигээр анхилуулан, зүрхэндэ ямаршьеб, дулаахан мэдэрэл түрүүлнэ. Эртэ үглөөнһөө хойшо гудамжын үйлсөөр һүндэлһэн зоной дундаһаа спортивна бараа худалдадаг магазин тээшэ субагшад олон байба. Олонхинь залуушуул. Энэньшье гайхалгүй. Юуб гэхэдэ, манай совет залуушуул спортдо угаа дуратай бшуу. Бүхэли жэл соо зузаан бэтинүүдэй хуудаһа иража, ухаагаа гүйлгэжэ, бага зэргэ эсэн татаһан студентнэр, һүүлшын экзаменуудые амжалтатайгаар тушаагаад, колхоз, совхоздоо туһалхаяа ошоно, зарим нэгэниинь холын походто зорижо, һонирхолтойгоор амархаяа бэеэ зэһэнэ. Сугларһан зоной дунда багжагар бата бэетэй, буржыд гэһэн үһэтэй хүбүүнэй дэргэдэ ошобоб. Энэмнай хүдөө ажахын институтдай зооветеринарна факультедэй студент Баир Будаев байшоо. Һаяхан лэ экзаменуудаа тушаажа дүүргээд, Бэшүүрэй аймагай Бэшүүрэй совхоздо ошожо, малда элбэг дэлбэг үбһэ тэжээл бэлэдхэлсэхээр зэһэнхэй.

— Спортивна үмдэ, самса абахаяа ерээб. Ошоһоор мүшэр хухалалсаха түсэбтэйб, — гэбэ.

Үглөөнэй 11 саг болохотой сасуу спортивна магазинай үүдэн нээгдээд, сугларһан зон түрисэлдэн оробо. Гартаа харахан сүүмхэ бариһан, шодогорхон гэзэгэтэй басаган түрүүлжэ ороод, фото-саарһа худалдадаг таһагта сэхэ ошобо. Зина Иванова Улаан-Үдэ городой 40-дэхи һургуулиин 9-дэхи класс эрхим һайнаар дүүргэжэ, зунайнгаа амаралтада гараад, Байгал шадар ошожо амарха гэһэн үнинэйнгээ хүсэл бэелүүлээ. Железнодорожно районой соёлой байшангай дэргэдэ эмхидхэглэһэн фотокружогто эдэбхитэйгээр хабаалалсагшадай нэгэн юм. Хоёр жэлэй турша соо тус кружогто ябахадаа, нилээдгүйхэн бэрхэ фотограф гэжэ нэрэшэнхэй. Тэрэнэй хүсэл ехэ. Байгаалияар, амитадай аймагаар һонирходог. Эгээл тиимэһээ фотоаппарадаа бэлдээд, холын Байгал ошохоёо байһаниинь гайхалгүй. Алдарта Байгалай арюухан дүрые, байгаалиие өөрынгөө нюдөөр хаража, дабтагдашагүй дүрэ зурагынь буулгаад, альбомдоо хадагалха, суг һурадаг нүхэдтөө харуулхал.

Наһажаал шарайтай, үндэр шара эхэнэр эриһэн фото-саарһануудыень тон дуратайгаар абажа үгэбэ. Залуу басаганай Байгал ошохоёо байһые мэдэхэдээ, һонирхолынь ехэдэжэ, энеэбхилэн татаад:

— Хахад һара байхабди гэнэ гүш? Олон һонин юумэ фотоаппарадаараа буулгахашни ха юм даа. Харуулха гүш тэдэнээ? — гэхэдэнь, басаган толгойгоо дохижо, зүбшөөһэнэй тэмдэг үзүүлнэ.

Екатерина Гавриловна Астраханцева үдэр бүри фотодо дуратай олохон хүнэй эрилтые хангадаг наймаалагшадай нэгэн. 13 жэлэй туршада наймаалагшаар хүдэлнэ. Эрхим наймаалагша гэжэ үнинэй алдаршанхай юм. Һара бүриингөө түсэб алгадгүй дүүргэдэг. Хүн зондо хододоо урин налагайгаар хандадаг. Һая ороһон залуу мэргэжэлтэдые наймаанай хүдэлмэридэ дүршүүлхэ гэжэ оролдодог. Хараял даа. Раиса Андреевна Богданова наймаанай хүдэлмэридэ долоодохи жэлээ хүдэлжэ байнхай. Дүй дүршэл ехэтэй Астраханцеваһаа олон юумэндэ һураа. Тэрээнһээ жэшээ абажа, һайнаар хүдэлһэнэйнгөө түлөө энэ турша соо «Худалдаа наймаанай отличник» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Магазиниие даагшын орлогшо нүхэр Домбрачева иигэжэ хөөрэнэ:

— Нүхэр Астраханцева манай спортивна магазинай эгээл бэрхэ наймаалагшадай нэгэн юм. Залуушуулай жэшээ абажа һурахаар юумэн олон. Коллективтээ хүндэтэй болонхой.

Спортивна хубсаһа худалдадаг таһагай дэргэдэ олон хүн оошорлон зогсоно. Саб гэмээр хубсалһан хоёр басагад хүнэй эриһэн хубсаһа бушуу түргөөр абажа үгэнэ. Савинская Смирнова хоёр мүнөө жэл Улаан-Үдэ городой кооперативна техникум яһала һайнаар дүүргээд, энэ магазинда хүдэлхөөр эльгээгдэнхэй. Эдэнэр аха нүхэдһөө жэшээ абажа, наймаагаа гүйсэтэй хурдаар ябуулна. Илангала нэхэгдэмэл хубсаһа абаха дуратайшуул олон.

Зунай энэ һайхан сагта хүхюун сэнгэлигээр сагаа үнгэргэхэ дуратайшуул хаа хаанагүй олошорно. Спортивна хубсаһа, мүн бэшэшье хэрэгсэлнүүдые дуратай соогоо, олоор абаха хаһа ерээ. Гэбэшье зарим нэгэн эд бараан магазинда саг соогоо ородоггүй байна. Жэшээлхэдэ, рюкзак, лодко, мүн фотодо хэрэгтэй зүйлнүүдэй үе үе таһалдадагынь шаналалтай. Кино буулгадаг аппарадуудые, агнуурай буу олоор худалдан абадаг. Тиин гэһээ кино буулгаха аппарадууд мүнөө үедэ таһалдажа, үнихэнэй наймаанда гарахаяа болинхой.

Спортивна магазинай коллектив эмхитэй һайнаар хүдэлдэгөөрөө шалгарна. Һара бүриингөө түсэб ходо дүүргээд байдаг. Бэрхэ наймаалагшад эндэ хүдэлнэ. Тэдэнэй тоодо Л. Коноплёва, А. Титова орoно. Эдэ нүхэд худалдаа наймаанай хүдэлмэридэ үнинэй ябажа байнхай.

Тус магазинда үглөөнһөө эхилээд, хаагдаха хүрэтэрнь хүн зон нэгэтэшье таһалдадаггүй.

Ц. ХАМАЕВ.

Зураг дээрэ: наймаалагша И. А. Титова.
Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

Амаралтын үдэрэй хуудаhан

ЭХЭ ТУХАЙ ШҮЛЭГҮҮД

Б-С. ЦЫДЕНОВ.

Үлгэн дэлхэйдэ бии болоhон үридөө
Үлгын дуунай аялга бэлэглэhэн эжым,
Үлгы дээрэм үдэр hүнигүй hахижа.
Үс наhанайм жаргал юрөөhэн найжам.
Дурнын хүхэ тэнгэри доро hуугаад,
Дуулахамни шамдаа эхин дуугаа, шагна!

• • •

Хүдөөдэм hайхан саг ерэнхэй,
Хүрьhэтэ газар зэрэлгээн соо дууранхай.
Хүрилгөөтэдэ манайхин hуугаа тэрэ үедэ,
Хонидой түрэлгын хаhа байгаа тинхэдэ.
Хүл дээрээ хурьган тогтожо ядана —
Хун сагаан хонин зогсоно углууда.
Хушуугаараа түлхижэрхибэ хурьгаханаа
мухариса:
Хайран үриеэ голобол даа мууса.
Дүрбэнhөө үлэжэ ябааб — жаахан.
Дахасалдахаш эжынгээ хойноhоо, тэнэгхэн.
Аяар тиихэдэ шэхэндэм хадуугдашаhан
Аргагүй гунигтай дуун бэлэй.
Гологдоhон хурьга эхэдэнь абхуулхаа
Гунигта тэрэ тээгэ зэдэлээ hэн.
Дуулан байжа, эжымни абхуулба,
Дэхэн байжа хурьган хүхэбэ.
Элинсэг сагай эжынэрэй дуун
Эхымни сарюун хоолой coohoo гаралай.
Хонинной нюдэнhөө нёлбоhо адхартар дуулаха
Хонгёо hайхан аялгыеш, эжы, магтанаб.
Хүнэй зүрхэнэй уяршатар аялгалха
Хүбүүндэш бэлиг шамhаам хүртэхэ гү?

2.

Саhатал уулын оройдо
Сахюур номин эрдэни.
Сагаанхан hүөөрөө тэжээгшэ
Сагаан буурал эжымни!

* * *

Тэрэ холымни зүүдэн шэнги хаhа
Тэхэрижэ зүүдэндэм ерэбэ баhа.
Барhан минии эжы нойртом үзэгдөө —
Балшар наhандам инмэл hэнши юрэдөө.
Мүнөө иигэжэ зүүдэлээд hэрихэдэм,
Мининнгээ тухайда эжым hанаагаа зобоно ха.
Үглөөгүүр эртэхэн сайгаа эдеэшүүлжэрхёод,
Үргэнэ ха дээжыень хүбүүнэйнгээ түлөөдэ.
Энэ үедэ гэртээ ошоо hаам,
Энхэрэн намайгаа, хүбүүгээ, угтаха.
«Хүбүүмни, ямар ябанаш даа», — гэжэ
Хүрэhөөр лэ хайратам асууха.
Һайн ябанам, олоной дунда ябанам гэхэдэм,
Һанаагаа амаран, эдеэнэйнгээ дээжые табиха.
Боложо байhан hониноо хөөрэжэ дүүргэхэдээ,
Бодолтойгоор ябаха тухайм hануулха.
Үндэр дуулгата дабаануудые дабан ошоходом,
Үлэхэ эжымни, мининнгээ хойноhоо хараhаар.
Эрьежэ hөөргөө, нютагаа, ошохо хаhадам,
Эжэлэнгүй үглөө бүри харгы руу харахал.
Иимэ hайхан эжытэй байгаад,
Инагаар hанангүй, юрэдөө, яахабиб даа?
Түрэhэн эхэеэ харюудань үргэхэ гээшэ
Түбиин замай дээдын ехэ хуули.

* * *

Хүхэхэн-Толгойн оройдо
Хүжэл номин эрдэни.
Хүхэнэй hүөөрөө тэжээгшэ
Хүгшэн буурал эжымни!

Зураг дээрэ: Улаан-Үдын худалдаа наймаанай байшангай түрүү наймаалагшадай нэгэн Ирина Васильевна Федорова.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

СПОРТ

НААДАН ҮРГЭЛЖЭЛhӨӨР

Республикын профсоюзуудай зунай IV спартакиада үнгэргэлгөөр спортын «Труд» бүлгэмэй областной совет эмхидхэлэй нилээд хүдэлмэри ябуулжа, спортын олон янзын наадануудаар мүрысөөнүүдые үнгэргэнэ.

Спартакиадын нааданууд байгша оной майн 7-до мэргэн буудагшадай мүрысөөгөөр нээгдэhэн юм. Тэрээндэ предприяти, тусхай дунда hургуулинуудай 15 командын 75 хүн хабаадалсаа hэн. Удаань хүнгэн атлетикээр Улаан-Үдын авиационно заводой стадион дээрэ үнгэргэгдэhэн наадаанда 200 гаран спортсмен хабаадалсаа. Хүн зоной эгээл олоороо хабаададаг спортын энэ мүрысөөн хабаадалсагшадайнгаа тоогоор түрүү hуури эзэлhэн байна.

«Труд» бүлгэмэй спортын байшан соо үнгэргэгдэhэн баскетболистнуудай тэмсээн тон hонирхолтой байгаа. Энэ мүрысөөндэ эхэнэрэй—11, эрэшүүлэй—14 команда, бүгэдэ 235 хүн хоёр бүлэгтэ хубаарилагдан хабаадалсаа.

Мүрысөөнэй нэгэдэхи бүлэгтэ оролсоhон эхэнэрэй команданууд coohoo Улаан-Үдын модоной комбинадайхид түрүү hуури эзэлээ. Хоёрдохи, гурбадахи hууринуудта «Теплоприбор» заводой, hooho угаадаг фабрикын спортсменкэнүүд гараба. Эрэшүүлэй дундаhаа «Теплоприбор» заводой, hooho угаадаг фабрикын, Улаан-Үдын ТЭЦ-эй команданууд түрүүшын гурбан hууринуудые эзэлбэ.

Хоёрдохи бүлэгтэ наадагшадай дундаhаа Хэжэнгын аймагай Хүртэйн леспромхозой эхэнэрнүүд, эрэшүүлэй команданууд эрхимлэжэ, түрүү hууринуудые абаhан байна. Спортын энэ коллективэй амжалтые онсолон тэмдэглэмээр. Нёдондонhоо эхилэн Хүртэйн леспромхозой спортсменүүд республикын ой модоной промышленностиин предприятинууд, мүн «Труд» бүлгэмэй областной совет дотор эгээл түрүү hуурида гаранхай. Энэ леспромхозой инженер Степан Солкин спортын мүрысөө эмхидхэлгээр ехэ ажал ябуулhан байна. Республикымнай бусад леспромхозуудай коллективүүдтэ спортын хүдэлмэриин тон хангалтагүйгөөр ябуулагдадаг байhаниинь харамтай.

Спартакиадын программаар үнгэргэгдэhэн мэргэн буудагшадай, хүнгэн атлетикын, баскетболой мүрысөөнүүдтэ ниитэ командна дүнгөөрөө «Теплоприбор» заводой физкультурын коллектив нэгэдэхи hуурида, удаадахи hууринуудта ПОШ фабрикын, прибор-бүтээлгын заводой спортын коллективүүд гаранхай.

Август, сентябрь hаранuudта спортын үшөө гурбан түрэлэй наадаар — городки, волейбол, столой теннисээр — мүрысөөнүүд болохо байна.

С. ЦЫМПИЛОВ.
спортын «Труд» бүлгэмэй областной соведэй түрүүлэгшын орлогшо.

СИМФЕРОПОЛЬhОО БУСАБА

Үнгэрэгшэ үбэл Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй хүдөө ажахын дээдэ hургуулинуудай студентнэрэй дунда волейболоор үнгэрэгдэhэн мүрысөөндэ Буряадай хүдөө ажахын институдай басагадай команда эрхимлэжэ гараа hэн.

Тус команда hаяхан студентнэрэй бүхэсоюзна мүрысөөндэ хабаадалсахаар Симферополь хото ошожо ерээ. З. Прокопьева, Л. Козлова, А. Федурина, Л. Савицкая, В. Аршинская, А. Федорова болон А. Павлова гэгшэдhээ бүридэhэн Буряадай хүдөө ажахын институдай басагадай команда тэндэ Ставрополиин, Львовой болон Великие Луки хотын волейболистнарые шүүжэ шадаа. Манай түлөөлэгшэд урда тээнь хүдөө ажахын дээдэ hургуулинуудай дунда зургаа дахин СССР-эй чемпион болоhон Крымэй хүдөө ажахын институдай түлөөлэгшэдтэ, мүн Уссурийск хотын студентнэрэй командада илагдаа.

Мүрысөөнэй дүнгөөр манай басагад зургаадахи hуурида гаража, командын гэшүүн бүхэн спортын нэгэдэхи разрядтай болобо.

О. МЕРКУЛОВ.

Шог рассказ — Ц-Б. БАД

„ОЛДОО, ОЛДОО

Үглөөнэй юhэн саг...

Үсэгэлдэр Халтар Малтарович нүхэдтэеэ ушаржа, нилээд горитойхоноор мэлмэгэр харые барижархиhан аад, мүнөө ажалдаа гараад hуухадаа, бүхы юумэеэ хаяад, гэртээ ошожо, буруу хараад хурхиршоо hаа ямар гоё hааб гэжэ бодоно. Теэд учреждени хүтэлхэ гээшэ бэлэхэн ажал бэшэ, Халтар Малтаровичай ажалдаа ерээгүй hаа, химтрест пружинын дууhаhан частал, тогтошохо ха юм, хүдэлмэришэдынь иигэжэ ойлгодог гү, үгы гү, зүгөөр өөрөө Халтар Малтарович тон лэ иигэжэ hанадаг юм.

Столдо ерэжэ hуугаад, Халтар Малтарович аба абаhаар лэ толгойгоо маажаба, тамхяа гаргажа татаба, hугалгануудаа үзэбэ, энэшье баhал ажал, энээнэй түлөө салин ябажал байдаг ха юм. Час тухай болоhон хойно, одоол Халтар Малтарович ехэ гүнзэгыгөөр бодолгото болобо. Юун тухай иитэрээ бодолгото болобо гээшэб? Гүрэнэй түсэб тухай гү? Үгы даа, хайшан гэжэ толгойгоо заhахаб гэжэл бүрүүлшэг болошоhон ухаагаа бүхы шадалаарнь гүйлгэнэ, энэ талаар ухааниинь нарин механизм шэнгеэр хүдэлдэг юм. Тиин толгой соонь химическэ лабораториин булхагархан шэлтэй спирт нюдэ сабшаха зуура ороходол гэнэ.

— Зиные! Лаборантка Зиные намда дуудагты!—гэжэ хонхо дарахадань, орожо ерэhэн секретарьша басаганда захирба. Уданшьегүй богонихон юбкэтэй Зина лаборантка урдань зогсожо байба.

— Намда гомдол ороо,—гээд Халтар Малтарович нэгэ саарhа заагаад, уруугаа хараба.—Манай лабораторидо шанар муутай, hула спирт асарна гэлсэнэ. Асарал даа наашань нэгэ шэл, би шалгахам... шал... шал... шалгуулхамни,—гэбэ.

Тэрэ дороо гүйжэ гараад, Зина нэгэ шэл асараад, Халтар Малтаровичай урда табижархина. Һанаагаа амаржа:

— Ошо ажалдаа, би энээнэйшни анализ абхуулхамни,—гэжэ басаганда хэлэхэдэнь, тэрэнь:

— Өөрынгөөшье лабораторидо анализ хэжэ шадахал байхабди,—гэбэ. Халтар Малтаровичай сухал хүрэжэ;

— Ошо гэнэм! Би центральна лабораторидо абаашахаб,—гэжэ Зиные ябуулба. Теэд тэрэ «центральна лаборатори» гээшэньшье Халтар Малтаровичай хото байтаа бшуу.

Зинын гарамсаар кабинет соо Халтар Малтарович үнөөхи булхагар шэлтэй спирт хоёр миил хоюулханаа үлөөд, бэс бэеэ гэтэлсэжэ, урда урдаhаа харалсаад hууба. Халтар Малтарович шэлэй хүзүүнhээнь бажуужа гартаа бараад:

— Зай, ямархан зөөри агшаабши, байза. Шиниин анализ хэжэрхиелши,—гээд, самсаалтай стаканай оёорто табин граммай тухайе хулшагануулан аягалаад, тэрэ спирт уданшьегүй шэл coohoo даргын хото руу хулд гэшэбэ ха.

Шанар муутай гүүлэhэндээ үнөөхи спирт гомдоhон юумэдэл, үнишье болонгүй hайн шанараа, хүсэ шадалаа мэдүүлжэ эхилбэ ааб даа. Нээрээшье шанар муутай гэхын аргагүй хүйхэр байба: Халтар Малтаровичай толгой, үргэ руугаа шаалгаhан боксёрой толгойдол, намдуухаhаар манаржа эхилбэ. Дарга кнопко даража:

— Нэгэшье хүниие наашань бү оруулаарай,—гэжэ энээндэ мэдээ алдатараа шаалгахынгаа урда хамгаалга hэримжэлэлгын хэмжээ абан, секретарьшадаа захирба.

Саашаньшье Халтар Малтарович бэшэ, булхагар шэлтэмнай бүхы үүргэ гартаа абажа, ажал хэжэ эхилбэ hэн бэд даа. Монголой оньhон үгын ёhoop, архи шэлhээ бэшые сүмөөрнь диилэдэг гэдэг шуу, тэрээндэ Халтар Малтарович юуншье бэшэ.

Халтар Малтарович найга найгаhaap доошоо hуушаба, уналгандаа хажуудаа байhан папка, газетын подшивка мэтын саарhануудаар дүүрэн шкаф дайража рхин гэхэдэнь, дутуу тасяатай газетын хэдэн hарын подшивка дээрэhээнь унашаба. Хойноhоонь элдэб газетэ, саарhануудаар ябта унан гэхэдээ, Халтар Малтаровичай харагдахаяа болитор даражархиба. Хүйхэрнай
хүнжэлдэ ороhон юу
hалашаhан, саарhана
шанга гэгшээр нэгэ
хойшолонгүй хурхир
лэ томо ресторанда
мүшэтэй коньяк ууж
наб гэжэ зүүдэлжэ
лингын таксин счё
байдагынь hонин.

Секретарьша ондоо
ябажа ерээд, даргын
хэдэнь, хүн үгы: үр
саагуур хурхиршаhан
рович харагдаагүй ха
на ябашаба гээшэб г
наатай, хүнhөө hура
гэшье амитан тэрэнэй
хые хараагүй байба.
гайхаhандаа иишэ т
добо, гэртэньшье теле
Үгы аад лэ, үгы. Ла
гүйжэ ерээд, Халтар
центральна лаборатори
той гэхэдэнь, тиишэшье
дань, энээ руу балай
даа гэжэ тэндэhээнь
бэд даа. «Халтар Ма
болошоо»,—гэhэн суу
учрежденеэр таража,
Үгы даа, олдохо юм б

Үдэшэлэн хүрьгэнэй
эртэ дээрэ таhагуудые
наатай уборщица Па
энэ забhарта даргын ка
арилгаха байна гээд ор
тэндэхи ковер гарга
саашань даргын стол
сэбэрлэхэ гэжэ ошоод х
столой саана дүүрэн об
байхадань гайхана х
байрадань табиха хүсэл
бэри абахаяа гараа са
hээнь — ай, татай!—
зөөлэн юумэнэй гарта
хадань, үни хада бурх
хэеэ болиhоншье hаа:

— Арьяа баала!—
унашаба. Халта hуу
орожо, гараа хээд үзэн
hарнагар юумэн байха

— Ай, бурхан, хүб
рижархиба гээшэ гүб
шангаар hүхиржэрхиб
дуулаад, секретарьша
жэ ерээд, хоюулан бо
куудые дээрэhээнь бу
абажа эхилхэдэнь, нэг
гэhэн шэнги болоод, «
зов» гэhэн гаршагтай
дэбтэр амидырhан юума
лэлжэ, обогод гээд, х
унашаба. Тиигэhээр
подшивка баhа өөрөө х
hоонь нэгэ мантагар у
ха гараба гэhэниинь,
ровичай хамар үнэн б
шаба ха. Будда бурхан
«мүндэлөө» гэлэг, хари
тарович иигэжэ саарhан
дэлбэ ха даа.

— Халтар Малтар
байна!—гэжэ үглөөнэй
ралсаагүй Пэлжэд хүг
хамарынь бариhаншье
гарhаань барижа мэнд
гээд:

— Олдоо! Олдоо!—г
гүйхэеэ hанахадань,
гарhаань татажа бай
гоо гунхылгаад, саарhа
тэй мэдээгүй хоёрой х
h... Халтар Малтаро
секретарьша хэлэбэ:

— Боли, хүн мэдэ
гэлсэхэб,—гэбэ. Халтар
юумэ дуугарха аргагүй
гэд гээд, гэдэргээ унаш
ретарьша hүрхэй зохи
эрьеллүүлжэ, газетын п
гүүр хэбтүүлжэрхибэ.
шэн ехэл hанаанда х
олон саарhануудтаяа ша
дээндээ диилдэжэ, доро
тэhэнээ, мүнөө диилэжэ,
тэбэ гү...» гэhэн бодол
дэнь орожо байгаа hэн.

Үглөөдэрынь салин г
тар Малтарович пэгшэгэ
буунсануудые абажа ба
улааниинь үсэгэлдэр ка
бүхэлиин үдэр унтаhа
бэзэ даа гэжэ Пэлжэд
раад, досоогоо гайхаж
лэй. Зүгөөр Халтар Ма
гэлдэр аргагүй ехэ ажа
раториин спиртын му
шалгаа гэжэ мэдэхэгүй

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО
ХИЛЫН СААНАhАА

ЕВРОПО ЯПОНИИЕ ШАГНАДАГ БОЛОО

14 мянга үлүүтэй километр болохо утга шэжэм Европын оронуудые эгээн богони замаар — Советскэ Союзаар дамжуулан Японтой холбобо. Иимэ утга лини дэлхэй дээрэ байгаагүй юм. Телефон ба телеграфай туhаламжаар тон олон информацинуудые дамжуулха аргатай бологлоо.

ЯАРМАГУУДАЙ ХОТОДО СПОРТЫН hАЙНДЭР БОЛОБО

ЛЕЙПЦИГ. (ТАСС). Республикын бүхы районуудай 85 мянган спортсмен, СССР, Болгари, Венгри, Монгол, Польшо, Чехословаки, Финлянди, Англи болон бусад оронуудhаа 100 мянган айлшад немец арадай түрүүшын социалис гүрэнэй—Германиин Демократическа Республикын байгуулагдаhаар 20 жэлэй ойдо зорюулагдаhан спортивно-гимнастическа hайндэртэ хабаадана. ГДР-эй физкультура ба спортын табадахи фестивалиин программаар хүнгэн атлетикэ, футбол, волейбол, гарай бүмбэгэ, велосипедистнүүдэй мүрысөөн хараалагдана.

ОАР-ай президент үгэ хэлээ

КАИР. (ТАСС). АСС-ай Национальна конгрессэй гурбадахи сессиин үдэшын заседаниин нээгдэхэhээ урид июлиин 24-дэ ОАР-ай президент Гамаль Абдель Насер үгэ хэлээ.

МЕН агентствын дамжуулhанай ёhoop, израилиинхид добтолго хэхэ бүхы арга боломжоёо хэрэглэхые оролдоно. Бидэ энээнhээ урагша харюу үгэжэ шадахагүй байгаабди. Мүнөө байдалнай эрид хубилаахай гэжэ президент мэдүүлбэ.

Суэцкэ канал шадар июлиин 24-дэ болоhон сэрэгэй ябуулганууд, агаарай байлдаанууд гушаа Гамал Абдель Насер тодорхойгоор тогтоо.

Индиин президент болохо кандидадууд

ДЕЛИ. (ТАСС). Индиин президент болохо кандидалаар 24 хүн дэбжүүлэгдэв. Тэдэнэй 11-ниинь мэдээжэ болобо.

ПТИ агентствын тарааhан список дотор Индиин Национальна конгресс гэжэ засаг баригша партиин тусхай кандидат Санджива Редди; Индиин Коммунис партиhаа hунгагдаhан парламентын депутадуудай, параллельнэ компартиин, революционно социалис парти, мүн бэеэ дааhан хэдэ хэдэн депутадуудай дэмжэдэг В. Гири гэгшэд бии.

«Сватантра», «Джан Санг», «Бхаратия Кранти дал» гэжэ партинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй дэбжүүлhэн, Индиин финансын министр байhан Дешмукх гэгшын кандидатура мүн лэ бии.

Бусад кандидадуудынь олонхи мэдээжэ бэшэ байна, тиимэhээ тэдэнэй президент болохо арга боломжонь бага хаш.

Фулбрайдай мэдүүлгэ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Гондурас Сальвадор хоёрой хоорондо болоhон дайнай түлөө США-шье харюусалгатай гээд сенадай гадаадын хэрэгүүдэй комиссиин түрүүлэгшэ, сенатор Фулбрайт мэдүүлээ.

США-гай сэрэгэй түлөөлэгшэдые үни хада Латинн Америкэhээ гаргаха, Латинн Америкэдэ сэрэгэй туhаламжа үзүүлхэеэ болихо шухала байгаа гэжэ сенадта үгэ хэлэхэдээ Фулбрайт мэдүүлбэ.

АЮУЛТА ХОРО ТАРААГШАД

Мэриленд штадай Фредерик гэжэ американ багахан хотодо hуурижалтай нэгэ хүн гэнтэ үбшэлбэ. Тэрэнэй үбшые нютагай больницада тодорхойлжо шадаагүй. Харин ойрохон оршодог сэрэгэй госпитальдо абаашаhанайнь hүүлээр... боомотоод үхэшөө.

Хаа-яа дайралдадаг энэ халдабарита үбшэндэ яагаад «дайрагдааб»? Ушар шалтагааниинь уданшьегүй элирбэ. Наhа барагша хүн биологическа зэбсэг үйлэдбэрилдэг Пентагоной шэнжэлгын түб — Детрикын фортдо бактериологоор хүдэлдэг байhан гэжэ мэдэгдэв. Бактериологой hүүлээр тэндэхи үшөө нэгэ хүдэлмэришэн үбшэлөөд, тарбаган тахал хүрөө гэжэ тодоруулагдаhан байна. Тэрэ хүн нютагай тамаралгын бассейндэ уhанай аюулhаа абарагшаар хүдэлдэг байhан тула тэндэ ошоhон зонхо үбшэноо халдахааhан байжа магад. Гэхэ зуура фортын командовани тиимэ аюулай ушаржа магад тухай хэндэшье хэлээгүй байгаа.

Бактериологическа, химическэ зэбсэг үйлэдбэрилхэ, тэрэниие нөөсэлхэ зорилгоор США-гай Оборонын министерствын эрхилдэг ябуулгыв эгээл аюултай талануудай нэгые элиншэлхын тула түлөөлэгшэдэй палатын гэшүүн Ричард Маккартини оролдолго гаргаhан дээрэhээ эдэ, мүн бусад баримтанууд hаял олониитэдэ мэдээжэ болоо.

Иимэ зэбсэгүүд топ нюусаар үйлэдбэрилэгдэдэг байна. Конгрессэ жэл бүри Пентагоной хүргэдэг элилхэл соошье энээн тухай дурдагдаагүй. США-гай Оборонын министерство иимэ хүдэлмэри хэхэ мүнгэ зөөри элитээр эрилэггүй: хорото бодосуудта, бактериологическа зэбсэгтэ ямаршье хабаагүй статьянуудаар обороноdo зорюулагдаха hомолого тухай хуулиин проект дотор тэрэнээ далдална.

Мэшээг соо зүү нюужа шадахагүйш гэлсэдэг ааб даа. Юта штадай Дагуэй гэжэ полигон дээрэ 1968 оной мартын 14-дэ хорото газ туршаhан баримта олондо мэдээжэ болонхой. Тэрэ газай агаарта тараhанhаа уламжалан, 6 мянга үлүүтэй хонид үхэhэн байгаа. Мүн бүри hаяхан американ сэрэгшэдэй Японой Окинава гэжэ арал дээрэ «их» гэжэ газтай контейнерэй нээгдэшэхэдэ, США-гай сэрэгэй баазын 25 хүн хорондо дайрагдаа гэhэн мэдээсэл абтаа.

Элэ баримтанууд химическэ ба бактериологическа дайнда США-гай бэлдэжэ байhые гэршэлнэ. Химическэ, бактериологическа дайнай хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилгэдэ США-гай 50 гаран университет, колледжнуудай элсүүлэгдэжэ байhан тухай хэблэлдэ гараhан мэдээнүүд энэ хүдэлмэриин ямар ехэ далисэтэйгээр ябуулагдадагые гэршэлнэ. Энэ муухай хэрэгтэ промышленна томо үйлэдбэринүүдhээ эхилээд, жэжэ предприятинууд хүрэтэрөө олон тоото үмсын фирмэнүүд мүн лэ хабаададаг гэжэ 1968 ондо Сеймур Хершын гаргуулhан «Химическэ ба биологическа дайн» гэhэн ном соо хэлэгдэнэ.

Иимэ зэбсэг олоор бүтээлгэдэ бүри ехэ мүнгэн hомологдодог боложо байнхай. Химическэ зэбсэгэй хадагалагдадаг Мэриленд штадай складууд жэл бүри 420 миллион доллар мүнгэ бюджедhээ абана. США-да адагынь 5 тиимэ бааза бии байха. Тэрэнhээ гадуур американ сэрэгэйхид Таиландын, Панамын, Гренландиин газар дээрэ иимэ зэбсэг туршаха полигонуудтай, мүн ФРГ-дэ, Японда, Малайзида—шэнжэлэлгэ хэдэг түбүүдтэй юм.

Гэбэшье Пентагоной стратегүүд энэнээ үшөөл шамарлана. Вьетнамай зоболонто газар дайдые иимэ зэбсэг туршадаг полигон болгонхой. Жэшээлхэдэ, 1965 оной июлиин эхеэр американ сэрэгэйхид уласхоорондын гурим ёhо бүдүүлигээр эбдэжэ, Чавинь провинци шадар хорото химикалуудые ехээр сасажа, 30 мянга үлүүтэй хүниие газаар хорлоhон юм.

Урда Вьетнамда хорото зүйлнүүдые хэрэглэhэнээ Пентагоной түлөөлэгшэд мүнөө нюухаяашье болинхой. Элэ хоронууд хүндэ гэмтэл ушаруулдаггүй, «хүрьhые үрэжэлтэй болгожошье магад» гэхэ мэтээр дэлхэйн олониитые хуураха hанаатай байна. Теэд энээнhээнь боложо хүнүүд хосорно, тарилганууд гэмтээгдэнэ.

Иимэ муухай зүйлнүүдые дайнда хэрэглэхэ ябадал хориhон уласхоорондын ямаршье хэлсээгээр гү, али найдуулгануудаар өөрыгөө уялгалаагүй байхабди гэжэ США тоолохо hанаатай.

Ами сагладаг, хорлодог гү, али бусад газууд ба бактериологическа зүйлнүүдые дайнда хэрэглэхэ ябадал хориhон 1925 оной Женевскэ протоколые дэмжэхэбди гэжэ Америкын гүрэнэй ажал ябуулагшадай найдуулдаг болобошье, Холбоото Штадууд тэрэниие мүнөө хүрэтэр эсэслэн баталаадүй байhаар.

Аюулта хоро тараагша Пентагоной хархисуудай уршагта муухай хэрэгүүд дэлхэйн олониитын дунда ехэ зэбүүрхэл үүсхэнэ. Химическэ, бактериологическа дайнда эсэргүү тэмсэл Холбоото Штадууд доторшье улам үргэдэжэ байнхай.

Г. ЗИБОРОВ.
(ТАСС).

Никсонэй пресс-конференци

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Азиин ба Европын оронуудаар аяншалхаhаа урид Гуам арал дээрэ ерээд байhан США-гай президент Р. Никсон пресс-конференци үнгэргэбэ.

Урда Вьетнамда ошохо түсэб мүнөө дээрээ үгы гээд, корреспондентнүүдэй асуудалда харюусаха зуураа президент дурдаа. Гэбэшье Бангкогто (Тайланд) ошоод байха үедөө Сайгондохи элшэн сайд Банкертай. Урда Вьетнамдахи американ сэрэгүүдые командалагша Абрамстай уулзахаб гэбэ.

Урда Вьетнамда байдаг американ сэрэгшэдэй тооё саашадаа хорооха ямаршье түсэб тухай мүнөө мэдүүлхэ хүсэлгүйб гэжэ президент мэдүүлээ.

Никсонэй хэлэhэнэй ёhoop, Вьетнамдахи дайнай дүүрэhэнэй hүүлээршье США Азиhаа гаража ошохо дурагүй гээд. Азиин оронуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзаха үедөө ойлгуулха хүсэлэнтэй ха. Азиин оронуудай өөhэдыгөө хамгаалха, аюулгүй байдал хангахын түлөө ехэ харюусалга даажа абахыень США хүсэнэ.

100 мянган хүн буhалгаалан бодоо

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Байгша оной зургаа hарын туршада 100 мянган американ хүдэлмэришэд буhалгаалан бодоо. Ажалай министерствын толилhон мэдээнүүдэй ёhoop, забастовконуудай үедэ 18 миллион ажалта үдэр миин hалаа.

„ПРАВДА БУРЯТИИ"
МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Нэгэдэхи хуудаhанда: «Океан далайнуудые үнэн хёрхоор сахигшад» гэhэн ТАСС-ай статья. Республикын худалдаа наймаанай министр М. Хабаловай статья. Үбhэ хуряалга тухай материалнууд. ТАСС-ай мэдээсэл.

Хоёрдохи хуудаhан
циалис Сибирь» гэhэ
хуудаhан.
Гурбадахи ху
А. Игумновагай корр
ци. С. Бухаевай новел
Дүрбэдэхи хуудаhа
нютагай hонин. Шог
лын саанаhаа мэдээсэ

Редакторай орло
М. Н. Н

Манай адрес, телефону

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора
приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. ре
62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретар
отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйств
63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышле
строительства—61-35, советского строительства и быт
культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67
формации—34-05, общественная приёмная—56-62,
бюро—57-63 фотолаборатория—33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати
те Министров БурАССР

Н-04641. Зак. №